

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "

Nr. de Duminică
Pe un an . . . 4 Cor.
: Pentru România și :
America . . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mania și strălăitate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscrise nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

La situație.

Sesiunea de toamnă a corpurilor legiuitoare conform planului de acțiune al guvernului, precizat în preajma vacanțelor de vară, eră să înceapă către sfârșitul lunii Septembrie. Camera întrunită aveă să aleagă pe membrii delegațiunii ungare, să asculte expozeul financiar și apoi să se ajurneze până după încheierea sesiunii delegaționale. În timpul ședințelor delegaționale comisia financiară a camerei aveă să pregătească bugetul anului 1909, iar celelalte comisii să desbată propunerile de urgență ale miniștrilor.

Reîntrunindu-se camera după ședințele delegațiunilor, urma ca miniștrii să-și prezinte proiectele anunțate în programul de muncă. În întâiul loc proiectul bugetului pe 1909. Discuția asupra lui să se încheie încă anul acesta, ca guvernul să nu fie nevoit a cere indemnizare, iar camera în anul ce vine să-și poată concentra toate forțele de muncă în vederea marilor probleme ce va aveă să rezolve, dintre cari cea mai de căpetenie — și care e hotăritoare chiar pentru soarta țării, — reforma electorală.

Aceasta eră perspectiva viitoarei sesiuni. Consiliul de miniștri comun din zilele trecute, însă, a răsturnat din temelii acest plan de acțiune, deschizând o altă perspectivă, de complicații politice incalculabile. Consiliul a hotărât amânarea delegațiunilor cu o lună. Autograful de convocare se va lansa deci numai pe la mijlocul lunii Oc-

tomvrie și astfel ședințele delegațiunilor se vor extinde până spre sfârșitul lunii Noemvrie. Timpul cât rămâne până la sfârșitul anului e insuficient pentru discuția bugetară, care, complicată și de un proiect de indemnizare, va dăinui poate până în primăvara viitoare.

Reformele electorale astfel vor ajunge în discuție numai târziu în anul viitor, decumva proiectul reformelor militare, care până atunci poate deveni de-o actualitate arzătoare pentru dinastie și pentru situația monarhiei față cu viitoarea constelațiune a chestiunilor externe, nu se va octoa în sarcina corpurilor legiuitoare de azi, nereformate încă pe baza sufragului universal.

Nu știm intrucât a uneltit și mâna de-o infernală infamie a guvernului coaliționist la urzirea noii perspective politice, dar după cât se pot ochi de pe acum proiecțiunile viitoarelor configurații parlamentare, ele vor sluji fatal intențiunile lui criminale față de sufragul universal.

În virtutea pactului pe temeiul căruia guvernul coaliționist a luat frânele, chestiunile militare vor urmă să fie rezolvite de parlamentul reformat pe baza sufragului universal. Majestatea Sa Impăratul, care a dovedit întotdeauna în cursul îndelungei Sale stăpâniri o consecvență de fer în respectarea obligamentelor politice ce a luat, ține neclintit să nu să facă abatere dela pactul încheiat.

Guvernul și partidele ungurești însă, de teama ca nu cumva aspirațiile lor șoviniste față de armată să fie primejduite de o con-

figurație de partide neamicale, ce ar intra în cameră în urma sufragului universal, voiesc menținerea situației actuale prin forțarea și exploatarea chestiunilor ce neliniștesc pacea monarhiei. Astfel se pare că guvernul unguresc a țesut în ascuns firele artificiale ale unei închipuite propagande pansârbești în părțile de Sud ale Monarhiei, mâna lui nevăzută ațafă și jăratecul aspirațiilor de libertate a popoarelor din provinciile ocupate, și tot el proiectează pe zidurile Burgului din Viena și spectrul primejdiei naționalităților pentru consolidarea Ungariei. Și va forță situația actuală mereu, în nădejdea unui complicații, cari să silească coroana a adoptă abaterea dela pactul încheiat, ca chiar în detrimentul spiritului unitar ce stăpânește armata, să lase la discreția actualului parlament rezolvirea chestiunilor militare, numai ca armata să prezinte proporțiile și armamentul pretins de exigențele monarhiei în politica europeană. În complexul acestor chestiuni de altă parte proiectele reformei electorale să se facă uitate pentru vremuri nedeterminate.

Referitor la amânarea delegațiunilor au apărut două comunicate semificioase. Întâiul amintea ca motiv împrejurarea că dietele provinciale din Austria sunt convocate pe acelaș termen și astfel o seamă dintre delegațiunii austriaci vor fi reținuți. Un motiv puțin serios, deoarece termenul convocării dietelor provinciale era hotărât mai din vreme ca termenul delegațiunilor. Semioficiosul s'a grăbit deci cu un al doilea motiv, invocând primejdia revoluției ce se pre-

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Edmondo Di Amicis.

I N I M A.

Fosta mea profesoară.

Joi, 27 Octomvrie.

Fosta mea profesoară s'a ținut de vorbă și a venit tocmai când ne pregăteam, mama și cu mine, să ieșim ca să ducem niște albituri unei femei sărmane recomandată de *Gazzetta*. De un an n'a mai venit pe la noi. Am primit-o cu alai. Dânsa este tot așa, mică, cu acelaș voal verde în jurul părții, îmbrăcată cam așa și pieptenată rău, dar puțin mai galbenă, mai fără față decât anul trecut; cu câțiva peri albi și tușește, tușește mereu.

Mama i-a zis :

— Dar sănătatea, doamnă profesoară ? D-ta nu te cauți.

— Eh, nu face nimic, — a răspuns cu surisul său vesel și totdeauna melancolic.

— D-ta vorbești prea tare, a adăugat mama, te ostenești prea mult cu copiii.

Așa este : mereu i-se aude glasul și-mi aduc aminte că în școală vorbește mereu, vorbește pentru că băieții să nu se gândească la altceva, și nu stă niciodată jos.

Eram sigur că o să vie, pentru că nu-și uită niciodată școlarii, le știe numele ani întregi și vin mulți s'o vadă, dela Gimnasiu, de aceia cu pantalonii lungi și cu ceasornic. Azi eră foarte

ostenită pentru că fusese la muzeu cu școlarii săi, cum făcea și anii trecuți, că în fiecare Joi după prânz, ne ducea într'un muzeu și ne explica toate celea. Biata profesoară, cum a slăbit.

Dar este tot vioaie și cu ce foc vorbește de școala sa. A vrut să mai vadă odată patul în care am zăcut bolnav acum doi ani, și în care doarme acum fratele meu ; s'a uitat lung la el și nu putea zice nici o vorbă. A plecat de vreme, căci se ducea să vadă pe un băiat din școala sa, fiul unui curelar, care este greu bolnav de pojar ; afară de asta aveă o mulțime de caiete de corectat, și pe inserat trebuia să se ducă la o lecție privată de aritmetică, la o negustoreasă.

— Spune, Enrico, îmi zise plecând, mai îți la mine, mă mai iubești, acum când te-ai făcut mai mare și știi să deslegi singur problemele de aritmetică ?

M'a sărutat din nou și din capul scării, mi-a zis :

— Nu mă uită, Enrico.

Ah, scumpa mea profesoară niciodată, niciodată nu te voi uită. Chiar când m'oi face mare îmi voi aduce aminte de tine și voi veni să te văd, la școala ta ; și ori de câte ori voi trece pe lângă o școală, mi-se va părea că aud glasul tău, îmi voi aminti de cei doi ani petrecuți în școala ta, unde am învățat atâtea lucruri, unde te-am văzut de atâtea ori bolnavă și ostenită, dar vecinic blândă și bună, desperată când unul aveă obiceiul să scrie cu degetele rău puse, tremurând când inspectorii ne ascultau, fericită când știam, totdeauna bună și iubitoare ca o mamă. Niciodată, niciodată nu te voi uită.

Intr'o mansardă

Vineri, 28 Octomvrie.

Ieri seară cu mama și cu sora mea Silvia am fost să ducem câteva rufe femeii celeia sărace, recomandată de jurnal. Eu duceam pachetul, Silvia jurnalul cu inițialele numelui și adresa. Ne-am suit până sub coperișul unei case nalte, într'o sală lungă în care ierau multe uși. Mama bătu la cea din urmă : ne deschise o femeie tânără încă, dar slabă, slabă, și care mi-se păru că aș fi mai văzut-o undeva. Mama o întrebă :

— D-ta ești cea despre care scrie în jurnal ?

— Da, doamnă, eu sunt.

— Uite, ți-am adus niște albituri.

Atunci femeia începu să mulțumească și să binecuvinteze, de nu mai isprăvea. Ea văzui într'un colț al acelei odăi goale și întunecoase un băiat îngenunchiat înaintea unui scaun, cu spațele întors spre noi și care mi-se păru că scrie : ba scria într'adevăr, cu caietul pus pe scaun, cu călimara pe pământ. Cum putea să scrie așa pe întuneric ? Și de-odată recunoscu părul roșu și haina lui Grossi, băiatul precupeței, acela cu o mână moale. Atunci îi spusei la ureche mamei, pe când femeia ducea albiturile.

— Taci din gură, îmi zise mama, poate că-i este rușine să vadă că tu dai de pomana mamei lui, să nu-l strigi.

Dar în minutul acela, Grossi se întoarse spre noi ; eu rămăsei încurcat, neștiind ce să fac ; el surise, și atunci mama mă împinse spre el, ca să-l sărut. Eu îl îmbrățișai, el se sculă și mă luă de mână.

gătește în Bosnia. Ministrul finanțelor comune, baronul de Burian, întors decurând din turneul său din Bosnia, va fi experiat că pretențiunile popoarelor de-acolo nu se mai pot satura cu promisiuni și cu reforme de-un constituționalism gradat; — curentul reformator ce străbate din împărăția turcească a înviorat și spiritele din Bosnia, trezind dorul libertăților constituționale depline. Guvernul comun plănuia însă și acum numai niște reforme administrative, după cum promisese în delegațiunile trecute. Mai sunt însă și alte motive, deși nedate în vileag.

Manevrările guvernului tradează o apropiată și rușinoasă criză financiară. Budgetul anual a sporit în cheltuieli cu oribila sumă de 113 milioane; pe anii viitor se intenționează o sporire de 50—60 milioane. Venitele visteriei însă scad. În orgoliul său patriotic fără frâu guvernul a risipit cu amândouă mâinile miliardele tescuite din șerpărul poporului. Noile impozite pe alcool au atins deja limita extremă, de unde începe ruina economică a țării. Ingeniositatea marelui financiar din fruntea guvernului a împins țara la margini de prăpastie, într-o vreme când referințele piețelor de bani europene nu îngăduie contractarea unui împrumut.

Dar e disgustătoare munca de-a răscoli dosarele activității guvernului, pline de murdăria sistemului în putrefacțiune. Atmosfera e îndeajuns plină de miazmele ce le exhală prin spărturile sale regimul medieval. Și tocmai situația mizerabilă în care e târâtă țara de acest sistem, să ne fie cel mai puternic stimulent spre organizarea luptei pentru sufragiul universal.

O luptă neîmpăcată, purtată de o tabără, care să unească toate popoarele țării, va avea să dovedească, că dintre toate chestiunile ce frământă pacea țării, de cea mai arzătoare necesitate e sufragiul universal, a cărui rezolvire e imperativul situației.

Un minister comun de marină. Ziarul „Giornaleto” din Pola semnalează știrea răspândită în cercurile militare că secțiunea de marină va fi desfăcută de ministerul de război comun și se va organiza deosebit sub denumirea de ministerul marinei.

Adunarea de popor la Lepindea. *Duminecă 20 Sept. st. n. la orele 10 a. m. se va ține în comuna Lepindea (comitatul Târnava mică) o adunare de popor pentru votul universal. Convocarea adunării este iscălită de Dr. Al. Morar, avocat, Dr. Romulus Boilă și alți fruntași din acelea locuri.*

Urăm izbândă deplină harnicilor fruntași cari lucrează pentru trezirea și mobilizarea politică a poporului din acele locuri.

În jurul alegerii de patriarh sârbesc. Candidatul guvernului episcopul Lucian Bogdanovici a declarat unui ziar st ungar cu privire la alegerea de patriarh, că situația e absolut nesigură și că până acuma nu vede nici o schimbare favorabilă pentru el.

Din Neoplanta se vestește că membrii partidului radical sârbesc țin dese conventicule. Din partea guvernului reprezintă prin prefectul Balla s'ar face încercări pentru a-i câștiga pe seama candidatului guvernamental Bogdanovici. Chiar și lașă Tomici ar fi lucrând în senzul acesta. Partea din urmă a acestei știri pare puțin probabilă, deoarece Tomici a declarat acum doi ani că nu mai vrea să ajungă în specia urechiștilor...

În afacerea conspirației pansârbești au mai fost arestați Sâmbăta în cercurile Voinici și Vrginmost (Croatia) trei învățători, un preot sârbesc, un negustor și țărănul Gheorghe Iovanovici din Ovici la care s'a găsit o scrisoare a deputatului Pribicevici. De-asemena au fost arestați la Semlin șase studenți.

Petițiuni colective pentru votul universal. Partidul socialist reorganizat de sub șefia deputatului Mezöfi răspândește prin toată țara mii de apeluri către țărani și muncitori invitându-i să trimeată deputațiuni către guvern și cameră cerând realizarea adevăratului vot universal.

Până acuma s'au anunțat 33 de deputațiuni de acest fel, între ele una din Törökszentmiklós

compusă din 200 de inși și condusă de deputatul Mezöfi și de câțiva deputați dizidenți.

Reforma electorală și comitatele. În ședința comitetului administrativ al comitatului Ugocia prefectul Ugron a confirmat știrea că s'au ținut conferințe confidentiale între prefect și ministrul internelor asupra reformei electorale. A desmășit însă știrea că ministrul ar fi ordonat prefectilor să ție consfătuiri cu fruntașii politici asupra reformei.

Desvălirea bustului lui V. A. Urechiă.

Ieri Duminecă 31 August v. la orele 2 după prânz s'a făcut la Predeal solemnitatea pentru desvălirea monumentului ridicat în amintirea lui V. A. Urechiă.

Monumentul a fost așezat pe locul cedat de administrația Domeniului Coroanei, din terenul rezervat pentru parc.

Socul monumentului este făcut din piatră și are o înălțime de doi metri. Bustul lui Urechiă, în mărime naturală, este turnat în bronz de sculptorul italian Hectore Cadorin, unul din admiratorii neuitatului dispărut.

Acest bust este de o perfecțiune și o asemănare uimitoare.

Monumentul are următoarea inscripție:

Lui V. A. Urechiă

Dascălul Românismului

Solemnitatea s'a început la orele 2 d. a. în fața unui număr public. Serbarea a început prin sfințirea apei de către P. C. Sa arhimandritul Dionisie Simionescu înconjurat de clerul mănăstirii Predeal și preot D. Atanasiu din Azuga. Frumosului și căldurosului discurs al P. C. Sale arhimandrit Dionisie i-a răspuns în numele consiliului comunal al comunei Predeal dl. I. G. Babeș directorul fabricii de postav din Azuga și în urmă dirigențele școlar din Predeal D. Răpeanu, arătând biografia și activitatea ce V. A. Urechiă a avut pe toate terenurile.

Iată discursul rostit de părintele arhimandrit Dionisie Simionescu:

Domnilor.

Sunt acum doi ani, decând admiratori ai marelui patriot V. A. Urechiă, s'au hotărât a ridica

— O duc greu, doamnă, zise mama lui Crossi, singură cu băiatul acesta, căci bărbatul meu este de șase ani în America iar eu sunt bolnavă și nu pot să umblu cu zarzavaturile pe la mușterii, ca să câștig câțiva gologani. Nu mi a mai rămas nici măcar o măsută, pentru bietul meu Luigino, ca să scrie. Când aveam masa ceia jos la poartă fiul meu scria acolo, acum ne-au luat-o. Nici lumină nu avem, ca să învețe fără să-și strice ochii, bietul băiat. Noroc că primăria îi dă cărți și caiete, că de unde nu, nu l-aș putea trimite la școală. Bietul Luigino, care învață așa de bine. Nenorocita de mine!

Mama îi dete tot ce avea în pungă, sărută pe băiat și când plecarăm, mai că nu plângea. Și ce dreptate a avut, când mi-a zis:

— Ai văzut pe băiatul acela cum se silește să învețe? Tu, căruia nu-ți lipsește nimic, și se pare atât de greu să înveți! Ah! dragă Enrico, valorează mult mai mult ceace face el într'o zi, decât ceace faci tu într'un an! Uite, acestora ar trebui să le dea premiul întâi.

Scoala.

Vineri, 28 Octomvrie.

Da, dragă Enrico, și-se pare atât de greu să înveți, cum zice mama ta; nu te văd că mergi

la școală cu voie bună și rizând, cum mi-ar plăcea mie. Gândește-te ce zi neferoșitoare ai petrece, dacă nu te-ai duce la școală! Astăzi, Enrico, toți, toți învață. Lucrătorii, după ce au muncit toată ziua seara se duc la școală; femeile, fetele din popor Dumineca, după ce au lucrat o săptămână întreagă, se duc la școală; soldați când se întorc obosiți dela exercițiu iau cartea și caietele în mână; copiii orbi și muți învață, chiar și întemnițații învață să scrie și să citească. Gândește-te că dimineața, când ești din casă, în acel moment, în orașul acesta, alți treizeci de mii de copii se duc, ca și tine, să se închineze pentru trei ceasuri într'o odaie, ca să învețe. Dar nu numai atât! Gândește-te la miile de copii, ce cam la aceeași oră ca și tine, se duc la școală în toate țările; privește-i cu gândul, cum se duc, mereu, pe cărările satelor liniștite; pe stratele orașelor șgomotoase; pe malurile mărilor și lacurilor; cari pe un soare arzător, cari prin ceață; în bărci, în țările străbătute de canale; călări pe câmpiile întinse; în sănii pe zăpezi; pe văi și pe coline; prin păduri și peste părae; pe cărările pustii ale munților în sus; singuri, câte doi, mai mulți, în șiruri lungi, toți cu cărțile la subțioară, îmbrăcați într'o mie de feluri, vorbind o mie de limbi, dela cea din urmă școală din Rusia, aproape pierdută în zăpadă, până la ultima școală din Arabia umbrită de palmieri, milioane

de copii, toți învățând într'o sută de chipuri diferite aceleaș lucruri; închipuiește-ți acest colossal furnicar de copii a o sută de popoare, această mișcare imensă din care tu faci parte, și gândește-te: Dacă această mișcare ar înceta, omenirea ar recădea în barbarie; această mișcare este progresul, speranța, gloria lumii — Așa dar, curaj, mic soldat al mării armate. Cărțile tale îți sunt armele, clasa ta îți este compania, câmpul de război îți este lumea întreagă iar biruința este civilizația omenirii. Nu fii un soldat codaș, dragă Enrico!

Tatăl tău.

Micul padovan.

(Povestire).

Sâmbăta 29 Octomvrie.

Nu, nu voi fi un soldat codaș, ci m'aș duce bucaros la școală, dacă profesorul ne-ar face în fiecare zi, o povestire ca aceea de azi dimineață. Ne-a făgăduit însă, că în fiecare lună o să ne facă una, și va fi vorba totdeauna de lucruri adevărate, întâmplate unui băiat. Acesta de azi, se chiamă micul Padovan. Iată de ce este vorba:

Un vapor francez plecă din Barcelona, un oraș din Spania, la Genova. Pe vapor erau francezi, italieni, spanioli, elvețieni. Între alții eră și un băiat de unsprezece ani, rău îmbrăcat, care stă singur la o parte ca un animal sălbatic, și se

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás és T-sa măstru de monumente și pietre de sculptură.

Fabricașe propriu din marmură, granit, soyal, labrador etc., din pietre de marmură magazinul se află în Kolozsvár, Ferenc József ut 25. Căminul și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-U. nr. 21.** Telefon 662. Filiale: Nagyvárad, Nagysebő, Déva și Ránabak.

acest monument în amintirea neuitatului dascăl în ale neamului pe care azi îl sărbătorim.

La toate popoarele din lume, s'au păstrat și se păstrează cu sfințenie amintirea celor aleși care nu mai sunt, mai cu seamă acelora care au lucrat în viața lor pentru binele neamului, spre a fi o pildă vie generațiilor care vin, pentru a arăta recunoștința către cei care s'au ostenit mai mult, li-se imemorează amintirea prin ridicări de monumente, care fac parte vie din istoria unui popor.

Cu cât întâlnește cine-va mai des astfel de monumente, cu atât poporul acela dă mai multă dovadă de patriotism.

Dacă poporul roman ese din ce în ce mai mult la iveală și în același timp mai mare în acțiunile sale, este că el a lăsat urme neperitoare pe unde a trecut, și istoria acestui popor, lumea din monumentele lăuate pe urma lui o cunoaște. Admiratorului Urechia, au gândit că nu putea în alt chip arăta recunoștința lor decât prin acest modest monument. Este mic darul ce se face neuitatei lui memorii însă el va fi primit de toți iubitorii neamului, ca banii văduvei din sf. Evanghelie și va fi ca un imbold de îndemnare și în același timp de încurajare pentru toți aceia care lucrează spre binele neamului.

Ori cât am fi de pesimiști, ori cât am fi de nepăsători pentru interesele mari ale patriei, recunoștința nu poate pieri din toate inimile unui popor, căci ar fi să desperăm dacă un moment ne-am gândi că totul au amorf și au murit ca simț național.

Numai atunci când bărbații acești mari numai sunt printre noi, numai atunci zic, ne dăm seama de marea pierdere, la golul ce îl lasă, numai atunci începem a prețui și vedea lipsa lor.

Cine nu a cunoscut pe V. A. Urechia?

Nu este loc nu este țară unde se află români, care să nu îl fi cunoscut. El era apostolul românismului, glasul lui răsună în cele mai depărtate țări, răsună de protestare și de indignare atunci când fii neamului erau prizonieri, și el aparea pretutindenea unde era vorba de apărarea celor asupriți.

A spune tot ce au făcut pentru neamul românesc, ar trebui volume întregi, a spune activitatea lui ca dascăl, o cunosc în deajuns toți elevii lui, o cunoaște toată lumea.

Al descri ca om politic, destul a spune că el a propovăduit iubirea de neam, și muncă neobosită în această direcțiune.

Pe lângă patriotismul cel mai înflăcărat, Urechia era pătruns de adevărul, că naționalismul fără legea strămoșească nu poate fi în de-ajuns,

uită la toți cu niște ochi sperioși. Și aveâ drepitate să se uite astfel. Acum doi ani, părinții lui, doi țărani din vecinătatea Padovei, îl vânduseră la niște saltimbani, cari după ce-l învățaseră să facă ca ei dându-i pumni, picioare și ținându-l nemâncat, l-au dus cu ei prin Franța și prin Spania, bătându-l mereu și nedându-i de mâncare. Ajuns la Barcelona, nemai putând răbdă bătăile și foamea, fugi dela călăii săi și ceru ajutor Consului italian, care, făcându-se milă de el, îl imbarcă pe vaporul acela, dându-i o scrisoare către polițaiul din Genova, care trebuia să-l inapoieze părinților lui, părinților cari îl vânduseră ca pe un animal. Bietul băiat era sdrențuros și bolnav. Ii dădură o cabină în clasa doua. Toți se uitau la el; câțiva îl întrebă de vorbă, dar el nu răspundea, atât de mult îl înăspriseră și-l înrăiseră lipsurile și bătăile. Trei călători, tot întrebându-l mereu, izbutiră să-i deslege limba, și câteva vorbe schiloade, amestecate cu vorbe venețiane, spaniole și franceze, el își povestii pătania. Cei trei călători nu erau italieni, dar pricepură, și de milă și cum erau cam beți, îi dederă bani, făcându-l să vorbească, și cum în acel moment intrară în sală câteva doamne, toți trei, ca să se facă grozavi, îi mai dădură bani, zicându-i: — Ține, na și acesta, și acestalalt, — și sunau banii pe masă. Băiatul luă talul, mulțumindu-le cu vocea pe jumătate, cu fața sa posomorită, dar cu o privire care pentru primădată era surizătoare și afectuoasă. Pe urmă se urcă în cabina sa, trase perdeaua, și se ghemui acolo. Cu banii aceia ar fi putut să mănânce mai bine pe vapor, după doi ani că nu gustase decât pâine; ar fi putut să-și cumpere o haină, când va de-

care să asigure trăinicia unui popor; și în direcțiunea sfintei noastre biserici lucra cu aceeași dragoste mare ca și pentru neam, știind că temelina unui popor se razemă pe iubirea de neam și de Dumnezeu.

Noi care l-am cunoscut personal nu ne putem sătura de cuvintele lui, de sfaturile lui.

Mulți l-au criticat pe vremuri cu asprime, dar cu nedreptate, mulți l-au hulit și i-au amărât zilele. Scăderi va fi avut și el ca ori și ce om, căci nimenea nu este scutit de greșeli decât singur Dumnezeu.

Dar criticile nedrepte și cuvintele aprinse de pasiune de mult au amorf, și lumea începe a-și da seama tot mai mult de meritele lui, de opera lui ca apostol al românismului în lumea străină, de faptul că V. A. Urechia era o straje neadormită a intereselor naționale ale tuturor românilor.

Criticele sunt bune, mai bune însă sunt faptele mari și pozitive, pentru că acestea sunt nemuritoare și numai ele înalță o națiune la treapta vredniciei sale.

Desvâind acest monument aducem memoriei lui Urechia prinosul recunoștinței noastre de cetățeni și de români!

Incredințăm acest monument, administrațiunei comunale putând fi mândră că o comună rurală ca Predealul, are două monumente, unul istoric altul comemorativ, cece dovedește că fruntașii localității acesteia sunt pătrunși de sentimentele cele mai nobile și în prima linie de patriotism.

Să-l păstrați, să-l îngrijiți căci ele vor fi pildă vie pentru generațiunile viitoare.

Din România.

M. Sa Regele a primit din partea A. Sale Ducelui Ioan Albert de Mecklenburg, regent al Ducatului de Brunswick, o scrisoare prin care l notifică încetarea din viață a A. S. duceseii Elisabeta, principesa de Saxa Weimar-Eisenach, soția sa.

Aniversarea luărei Griviței. Cu prilejul sărbătoarei naționale de a 31 aniversare dela luarea Griviței, s'a oficial la Mitropolie un Te-Deum de către P. S. arhiepiscopul Nifon.

Au asistat dl Dim. Sturdza, președintele consiliului, dl comandor Grațoski, adjutant

bareă la Genova, după doi ani că nu umbra decât în sdrențe; și ducându-i acasă la el, părinții l-ar fi primit mai bine decum l-ar fi primit dacă s'ar fi întors cu buzunarele goale. Pentru el, banii aceia erau o avere întregă. Ghemuit după perdeaua cabinei băiatul se gândea la toate acestea, pe când cei trei călători stau de vorbă la masa cea mare din mijlocul sălii clasei a doua. Beau și vorbeau de călătoriile lor și de țările ce au văzut, și din vorbă în vorbă, începură să spuie despre Italia. Unul din ei începă să se vaite de hoteluri, altul de trenuri, și apoi toți trei aprinzându-se, începură să vorbească de rău de orice lucru. Unul ar fi vrut mai bine să călătorească în Japonia; altul zicea că în Italia nu se găsesc decât exoroci și briganzi; cel daltreilea zicea că funcționarii italieni nu știu să cetească.

- Un popor incult, repetă primul.
- Murdar, adăogă cel d'al doilea.
- Un neam de hoți, zise al treilea.

Dar nu isprăvi bine vorba: o ploaie de bani de aramă și de argint le căzu pe cap și pe spate, pe masă și pe scânduri cu un sgomot de iad. Toți trei se ridicară furioși, privind în sus, și atunci alți bani îi izbî în față.

— Luați-vă banii voștri înapoi, zise cu dispreț băiatul, scoțând capul de sub perdeaua cabinei; nu-mi trebuie banii celor ce-mi insultă țara!

Trad. de P. Robescu.

al M. S. Regelui, dl Emil Petrescu, prefectul poliției capitalei, dnii generali Coandă, Boteanu, Ionescu și Gheorghiu, precum și numeroși ofițeri superiori din garnizoană.

O companie din regimentul 35 de infanterie cu muzică și drapel au dat onorurile.

Tot azi s'a oficial la toate bisericile catedrale din țară câte un serviciu religios pentru odihna sufletelor eroilor căzuți în războiul pentru independență.

Aniversarea căderii Griviței a fost sărbătorită la toate regimentele din țară.

Dnul Dimitrie Sturdza la Sinaia. Dnul Dim. Sturdza, președintele consiliului de ministri, care se află în Capitală, va plecă la Sinaia.

Consiliul superior al agriculturii a fost convocat pentru Luni, 1 Septembrie spre a se ocupa cu revizuirea prețurilor pentru arezi și muncile agricole.

Dnul Haret la serbarea mănăstirii Probota. Cu trenul de Sâmbătă seara dnul Sp. Haret, ministrul cultelor și instrucțiunii publice, a plecat în Moldova, pentru a asista la solemnitatea dela mănăstirea Probota din jud. Neamțu.

Odată cu dnul ministru a mai plecat dnul D. A. Te doru, secretar general al ministerului instrucțiunii, P. Gârb viceanu, administratorul casei bisericilor și alți înalți funcționari ai ministerului cultelor.

Noul ministru al Turciei. Excelența Sa, Sefa-Bey, ministrul al Turciei la București, sosește azi dimineață cu expresul de 7,50. în Capitală.

O delegație de 8 Albanezi a fost aseară la Constanța întru întâmpinarea Ex. S., care a sosit cu vaporul dela Constantinopole.

Colonia albaneză din București, va face o grandi asă primire noului ministru turc, care, se știe că este de origină albanez.

Cultură și conferințe.

Privitor la hotărîrea »Asociațiunii« de a se ține conferințe în diferitele centre românești ale Ungariei dl N. Iorga scrie următoarele în »Neamul Românesc«:

Nu e vorba de câte conferințe se vor ține și de câte locuri le vor aveâ, pentru că apoi să fie ceva de pus la raport, ci e vorba de ce conferințe se vor ține, de ce subiecte se vor trată și în ce spirit.

Fiindcă, uitați-vă, a fost o vreme la noi aici, în regat, când dela Dorohoiul dlui Burghel și al cutăru Smare, până la Bucureștii dlui Tocilescu și al celei mai vechi și mai autentice Smare, se tot țineau conferințe, cât și de lungă iarna, la toate Ateneele unde nu se coboră buna zeiță Minerva, zisă pe grecește Atena. Tineri, cari pentru a se însură bine, voiau să li-se cunoască valoarea intelectuală, bătrâni pedanți monomani, cocoane cari intraseră cu totul unde nu le fierbe oala, deși erau adesea bătute cu ulcică, minori erudiți, fenomene ab'a despachetate după sosirea din Paris și alții ca d-lor vorbeau despre ultima carte franceză sau despre ciudățeniile de felul anecdotelor cari fac să ridă când nu fac să doarmă. Și când ascultătorii obișnuiau să nu mai deschidă ochii, pentru a-i trezi se aducea din București un specialist în conferințe sau — că tot aceea e! — un om mare fie și zaharisit și bibbit, un scriitor mare, fie și afon; cu bilbiliala, zahariseala și gesturile sale, lumea rămânea mulțumită.

Folos cultural, plan, stăruință, înțelegere a nevoilor publicului, concepție a datoriei față de un popor încă sălbatec — mai ales între cei ce se poartă nemțește, — cine să-și bată capul cu asemenea lucruri!

Să nu cadă și ardelenii în aceste păcate! Până acuma o conferință era la ei un eveniment. Conferințiarul se pregătea ca pentru un »valoros op«

în mai multe volume și avea emoția unei domnișoare care dă cel dintâiu concert. Totul era socotit, calculat, prevăzut. Vorbitorului îi trebuia pe urmă jumătate de an de odihnă.

Iar acum, potrivit cu hotărârea »Asociației«, ar defila sutele de persoane, care sunt condamnate a ține conferințe miilor de persoane condamnate să le asculte.

Nu, dincoace și dincolo, fără îndoială că avem nevoie de conferințe. Fără pretenție de stil înflorit, de maiestate oratorică ori de spirit pipărat, fără amestec din partea bunilor bătrâni monomani și a cocoanelor care-și lasă bărbații și puicii flămânzi ca să lumineze nația asupra feminismului în Iaponia. Conferințele-lectii, expunerii competente și populare, făcute de fiecare despre probleme nouă din știința sa, și unite între ele prin aceeași conștiință a intereselor și nevoilor neamului nostru.

Chestii mari se agită, interesele mari se dezbat, și noi, chiar cei mai călburari, habar n'avem de ele, sau judecăm după ce spune Ișic la gazetă ori Octavian Pansophus, care știe toate, la cronica revistei sale. Un necompetent ne-ar putea lămurii, fie și într'un grai mai neajutat și cu un glas mai puțin armonios, — că doar nu suntem la teatru ori la operă! —, într'o cuvântare de un ceas. Ni-ar spune: în România, despre ale fraților noștri de aiurea — fiecare conferențiar în domeniul său, iar, dincolo de România, despre lucrurile din Regat. Astfel ar ști oricine la Brașov sau la Sibiu ce e cu legile cele nouă de aici, cu curentele politice vechi și nouă, cu bogățiile noastre, cu frumusețile naturii și artei la noi. Și am afla aici ce e cu băncile din Ardeal și cu cele din Bucovina, ce e cu spiritul confesional și cu combaterea lui, ce e cu ideile politice ale persoanelor, care au ajuns a face politică acolo.

Broșuri populare, cărți ușoare și ieftine ar porni dela conferințe pentru a duce solie folositoare și celor mulți, cari n'au putut asculta.

Iar pentru coordonare, pentru darea materialului, pentru sfătuirii, pentru inaugurarea mișcărilor și rânduiala cărților se înfățișează în chip firesc două societăți mari, care nu trebuie să fie nici Academii, nici: Oculțe politice, »Asociații« lor și »Liga« noastră, — căci »Societatea« bucovineană s'a prefăcut din oameni vorbitori și cugetători în brute cărămizi mute, de când și a făcut palatul peste mormânt. *N. Iorga.*

I. P. S. D. D. Iosif Gheorghian, Mitropolit Primat al României și președinte al Sf. Sinod.

Înalt Prea Sfinția Sa D. D. Iosif Gheorghian, mitropolit al Ungro-Vlahiei, primat al României și președinte al Sftului Sinod, intră în ziua de astăzi în al 80-lea an al vieții sale.

I. P. S. Sa s'a născut la 29 August în orașul Botoșani.

Primele studii le-a făcut la școala sftilor Trei-Erarchi și la academia din Iași, și apoi fiind hrotonisit diacon la 10 Decembrie 1856 și le-a continuat la Paris, urmând cursurile la Sorbona și ocupând locul de diacon la capela română de acolo. La 1863 întorcându-se în țară, a fost hrotonisit preot și fu ales egumen la mânăstirea Teodorenii.

La 1865 a fost numit de domnitorul Cuza arhieru și mai târziu episcop al Dunării de jos, iar în 1886 mitropolit primat la București, în care înaltă demnitate stătu până la 1893, când din cauză de boală demisionă și se retrase la mânăstirea Căldărușani. În locul său fu ales P. S. Sa episcopul Ghenadie Petrescu dela Argeș care în urma mai multor învinuiri fu depus de sftul sinod și apoi, fiind rehabilitat, demisionă de bună voie.

La 5 Decembrie Iosif Gheorghian fu pentru a doua oră ales mitropolit primat.

I. P. S. Sa a desfășurat o activitate rodnică și pe terenul literar-bisericesc, având o vastă cultură și o inteligență vie.

Dintre scrierile sale originale amintim: »Viața sftului Vasile, expunerea doctrinei ortodoxe, etc.«, iar dintre traduceri: Istoria bisericească de Eusebiu, Jidovul rătăcitor, de Eugen Sue (roman), etc.

Urăm înaltului Prelat sănătate și viață îndelungată ca să poată păstori încă multă vreme biserica ortodoxă autocefală română.

Dela frați.

Liceul românesc din Câmpulung.

Despre liceul românesc din Câmpulung cetim în »N. R.« următoarele date interesante:

Câmpulungenii au cerut de mult un gimnaziu în Câmpulung, că le era prea greu să-și trimeată copiii la Suceava sau Cernăuți. Pe vremea iubitorului lor deputat George Popovici au stăruit să le deie stăpânirea un gimnaziu român. Zădarnice au fost toate stăruințele. Abia deputatul A. Onciul a isbit să capete, pentru câmpulungeni acel gimnaziu român. Până s'a înființat, a fost multă luptă și câmpulungenii au trebuit în multe adunări să ceară dela Gvern, care tot trăgâna, a grăbi deschiderea gimnaziului. Deputatul Bellegarde și-a dat mare silință să se înființeze mai în curând, și s'a înființat cu mult greu prin luptă îndelungată, în toamna anului trecut. Străinii cereau să fie împărțit în două secții: germană și românească. Aceasta o cereau cu deosebire jidanii. Românii s'au împotrivit, și s'a hotărât să fie numai românesc, fără secțiunea germană, în care aveau să se opoșească în cea mai mare parte jidani; apoi examenul de primire să se facă de cătră toți în limba română, și o parte din obiecte să se învețe în nemțește și alta românește. Aceasta a fost o lovitură pentru străini, căci ei trebuie să știe bine românește ca să poată fi primiți în Gimnaziu. Străinii frământați în veninul urii față de Români, ba chiar și stăpânirea, prorociau că numai foarte puțini elevi români vor cerceți gimnaziul; ei știu că țaranul român nu prea are dragoste pentru școală. Și s'a dovedit mincinoasă prorocia răuvoitorilor. S'au înscris 75 de elevi români și 20 de străini. Preoții și învățătorii români și-au dat toată silința și au înscris un număr așa de frumos de școlari.

A fost o fericire că au venit profesori români cu dragoste și trageră de inimă pentru chestia românească și și-au făcut datoria în gradul cel mai înalt. Au jertfit din toată inima timp și muncă și chiar în vacanțe lucrau cu copiii. Profesorii aceștia sunt: directorul Dr. Daniil Verenca, un om blând, cu dreptate și iubitor de elevi, dd. Logigan și Soroceanu.

Cei mai mulți școlari erau săraci și trebuiau sprijiniți cu cărți, bani pentru gazdă și pentru »didactru«. De data aceasta, intelectualii, în frunte cu prof. D. Logigan, dr. Criclevici, dr. Luța, inspectorul D. Teleagă, au făcut colecte în bani, și au cumpărat cărți pentru copiii săraci. Clubul »Rarău« a dat o serbare în folosul lor. Prof. Logigan i-a vizitat pe la gazde și s'a interesat de traiul și purtarea lor. Vre-o câțiva funcționari români i-au ajutat cu mâncare.

Resultatul la sfârșitul anului a fost cel mai frumos. Din 70 de elevi români, au avut eminență (media generală cea mai bună) 23, promoși 45 și 2 repetenți. Aici s'a dovedit în de ajuns ce poate face hărnicia și bunăvoința intelectualilor noștri, când e vorba de înaintarea poporului. Munca și zelul profesorilor câmpulungeni ar trebui să fie o pildă bună și vrednică de urmat de către toți profesorii români de pretutindeni: numai așa vom putea răzbate și ținea piept cu străinii, și mai ales cu Jidanii cari ne copleșesc în școli și în funcții, ce ar putea fi ocupate cu Români.

La examenul din anul acesta s'au înscris, numai 38 de elevi români, 14 jidani, 6 neamți și 4 rusneci. Vina că s'au înscris așa de puțini școlari români, e a preoților și învățătorilor, că nu i-au pregătit pe mai mulți și nu au stăruit pe lângă părinți ca să-i trimeată la gimnaziu.

Vasile Lițu.

Candidații români la alegerile din Turcia. Să comunice din Macedonia că în afară de dl inspector școlar Bateria

care va fi candidat pentru un scaun de deputat în parlamentul turcesc în vilaietul Monastir, macedo-românii vor avea încă de candidați în vileat pe d-nii dr. Filip Mizea și pe dl Meta avocat.

Impresii dela Șimleu.

— Articol din afară. —

E cam vechiu șablonul după care scriu rapoartorii ziarelor noastre. Ei se țin strâns și nu se prea abat dela programele oficioase, ale diferitelor întruniri publice.

De obicei se scot la iveală numai părțile cele bune, cele mai umbroase ori chiar nefavorabile se retac. De amănuntele umbroase, petrecute după culise, ori chiar la lumina zilei; nu se prea face amintire.

Ne amăgim noi pe noi și ne temem a ridica vălul care acoperă păcatele noastre. Astfel, nici când nu suntem în stare, a ne da seama, despre trista stare în care se află o bună parte a poporului nostru românesc și în multe cazuri nu putem deosebi pe cei buni dintre cei răi.

„Nu celor sănătoși le trebuie doctor, ci celor bolnavi“. Este însă lucru știut, că doctorul nu poate să vindece pe cel bolnav; dacă nu-i va pipăi pulzul și dacă nu-i va asculta glasul durerilor sale.

Ori cât am voi să ascundem durerile de cari suferim, ele totuși vor ieși la iveală și atunci, se vor răsbuna și mai amar asupra noastră, a celor ce nu am căutat la timp vindecarea lor.

Neinteresarea, considerațiile, linguișirile și amăgirile, astăzi nu mai au loc. Sunt păgăbitoare pentru noi și ne vor duce la ruină. „Să plivim holda până este încă timp și burneana să o ardem cu pecetea disprețului“. Oșanele de mărire, nu vor întoarce pe cei rătăciți, la calea adevărului; ci mai vartos, îi vor duce în abisul perzării, de unde întoarcere nu mai este.

Toți aceia, cari n'au luat parte activă; dar au aflat de bine a se informa despre decursul adunării generale a »Asociațiunii«, ținută anul acesta în Șimleul Silvaniei; precum și despre stările locale de acolo, cetind numai unele rapoarte de ale ziarelor noastre, vor fi rămas încântați de progresele culturale și economice ale românilor din acel colț de pământ vestit. Astfel, nici instructiva cuvântare de deschidere, rostită de vice-președintele »Asociațiunii« nu o vor fi privit, ca advertisement la adresa unor »domni«, ci numai ca un lucru vorbit în general, la astfel de ocazii festive.

Oamenii astfel informați, cred apoi și așteaptă un viitor mai fericit pentru neamul lor.

De astădată, totuși s'au aflat oameni, cari ridicând un colț al perdelei, au lăsat să se vadă încâtva starea cea tristă a țaranului român din Sălaj.

Ca un lucru aproape de necrezut, se spune, că prelegerea economică a dlui R. Simu, n'a fost înțeleasă de țaranii români. Aceia, cari nu sunt încă în clar cu starea culturală a românilor sălajeni și cunoscând pe dl R. Simu, ca bun și popular vorbitor, se vor mira și nu vor putea să creadă această mărturisire sinceră și obiectivă. Și totuși așa este. Ca dovadă servească cuvintele ieșite din gura unui țaran: »Vezi a hala știe să horovească românește, da noi nu pricepem la el«.

În urma acestui signal de alarmă, vine »un oaspe« și spune ceva și mai mult.

După ce cu drept cuvânt, laudă pe inițiatorii și autorii monografiei Sălajului, între altele zice: »...În acele comune mestecate sau curat românești, dar mici și sărace, unde românii n'au școala lor românească confesională, ci copiii de român umblă la școala străină, acolo poporul românesc și în privința materială și în privința numărului și în privința culturală merge constant înapoi și se poate zice, că în oarecare timp, acum încă necalculabil, în acele comune elementul românesc se perde, perde limba, perde portul, perde datinele sale naționale, se perde în elementul unguresc«.

„Această împrejurare e o dovadă eclatantă, că comunele noastre bisericești, cu orice prof, să caute a susține școlile lor confesionale românești, ca în acelea copiii lor să învețe a citi și scrie românește; pentru că până când vor mai citi

și scrie românește, primejdia încă nu-i așa aproape, ca să ne poată înghiți neamuri străine. Spune apoi, „că fiind la masă cu o familie românească, a venit un tânăr român, candidat de avocat, un dandy și a preferat să vorbească în o limbă străină“.

Oare, aceste triste, dar adevărate fapte, nu sunt ele motive destul de puternice, ca să ne pună pe toți pe gânduri și în deosebi să deștepte din somn pe cei nepăsători și îmbuibăți; ori ameții de strălucirea poziției lor?

Scriitorul acestor rânduri, a pătruns însă și mai adânc după perdeaua, care acopere păcatele și nepăsarea celor chemați să străjuiască ca sentințele ale neamului românesc, cari însă, nici pe departe nu-și împlinesc adevărata lor chemare. În cazul cel mai bun, știu numai să pretindă totul de-a gata, sau să învinovățească pe cei câțiva fruntași, cari conduc cutare ori cutare corporațiune; fără ca ei să dea ajutorul și sprijinul de lipsă, cu fapta și cu cuvântul. În felul acesta vreau să servească la doi domni“.

Comitetul aranjator în frunte cu neobositul și vrednicul român Ioan P. Lazar, n'au cruțat nimic, pentru ca reușita adunării să fie deamănă de cauza ce o reprezintă și astfel să impue străinilor.

Ne mai vorbind de partea materială, care la tot cazul n'a putut fi favorabilă pentru comitetul aranjator; observ numai că la astfel de ocazii, totuși am putea fi mai moderați în ce privește pregătirile de primire și tot odată observ, că numărul țărănilor români, nici pe de parte n'a corespuns numărului total al țărănilor români din acele părți. Cine poartă vina? Oare nu conducătorii naturali, cari la asemenea ocazii, totuși voesc să treacă de buni români?!

Ca peste tot locul, așa și la Șimleu, câștigul material, sau străcurat în pungă străină. Cu desăvârșire ne lipsesc oamenii pricepuți în ale ospătăriei. Cu de acestea nu ne batem capul, sunt lucruri prea dejositoare pentru capitaliștii români!

Nu se poate, ca comitetul central al „Asociațiunii“, să fi fost mulțumit cu sumele încasate și cu numărul membrilor înscriși, în raport cu lanțurile cele de aur, cari din depărtare strălucneau pe reverenzile cele nerituale, pentru biserica ce o reprezintă, purtate de prea cinstitele fețe și mai nerituale, ca lipsite fiind de podoaba părului, care după ris ar trebui să încadreze pe unsul Domnului.

Acele prea cinstite fețe, nu-ți făceau impresia, că te așii la o adunare românească; ci mai mult te credeai a fi între cardinalii vaticanului din Roma.

Ce contrast! În bisericile române surori, icoanele se țin în mare cinste. Icoanele aflătoare în aceste două biserici surori, ne reamintesc și înfățișază pe sfinții apostoli și evangeliști; eară altele pe sfinții părinți și erarhi. Ce mare deosebire între aceste tipuri impunătoare și între urmașii lor, ca reprezentanți ai bisericii gr. cat. Vorba veche, dintâiu catolic și apoi român!

În astfel de împrejurări, să nu ne mirăm, dacă țărănul român din acele părți, nu mai poate să facă deosebire între preoții de confesiunea lui și între cei de alte confesiuni străine lui. Cu atât mai mult să nu ne mirăm, dacă țărănul român va aluneca în prăpastia săpată de cei mai aproape ai lui; căci fiindu-i limba deja corcită, ușor va putea să calce în mrejele ce zi de zi i-se întind.

Vorbind cu niște țărani români dintr'o comună amestecată, iată ce ziceau: „Popa nost grof. El nu vorbit cu noi, el certat cu curator și dat ikola la allam, asta focut rău la noi, piste 20 ani, nime nu mai ști la noi să vorbești românește. Când vine copchil dela iskola și spune dela cartye: „En magyar vagyok. Atyám és anyám is magyar.“ Eu gândești, ea dracu la mine. La popa nost nu pasă, la el este 400 holduri la un togu și noi trebui să facem la el casa cu 3600 pengăi, care este nu place la el.“

Alt țărăn dintr'o comună curat românească, arătând spre un cinstit părinte zise: „A hăstai trăgău cel mai mare al nost.“

Vorbind apoi cu un alt țărăn, despre bănci, cu durere am aflat, că sunt agenți și anume dintre preoți, cari pentru exoperarea unui împrumut de 200 coroane, afară de tacsele prescrise în bani, bietul țărăn trebuie să-i erneze 2-3 oi sau să-i dea 1-2 cară de fân ori alte naturale.

La o masă, un protopop a pus vin în păhară, o preteasă îl oprî zicând: »Nu-mi punye, doară știu, că nu-mi chivă ghine«. Tot la aceea masă domni discutau ceva, unul din cei de față, neputând să circumscrie ceva în limba lui română, o dete pe ungurește astfel că și nitară de „Astra la Șimleu“. Tot aci, un profesor cu brâu onorar, spune că a fost și la adunarea generală a „Asociațiunii“, ținută anul trecut în Bistrița, și că acolo ar fi fost mai mulți de cei... cu capul mai ușor. Să poate și așa ceva, să știe însă, că încasările au fost încă odată și jumătate așa de mari, și acest motiv de deosebire nu l-a explicat domnul profesor.

Pe stradele Șimleului, tineri de bună speranță, teologi din vestita Gherlă, conversau ungurește! Agrăind pe unul în limba lui maternă, spre marea mea mirare, m'a întâmpinat cu cavalerescul: „mi tetszik“? la ce m'am depărtat cu disprețul cuvenit.

Atât la teatru, cât și la concert erau mulți și multe, cari între pauze conversau în două limbi și celor câțiva țărani cari au luat parte nu li-s'a dat atențiunea cuvenită. N'am văzut nici un preot sau alt domn inteligent, să șadă alături cu cutare țărăn fruntaș din comuna sa. De aci se poate vedea, plângerea îndreptățită a țărănului Boca, care în vorbirea sa a zis că „domni nu stau de vorbă cu țărani“.

În partea cea mai mare, portul e cu desăvârșire perdut, școlile confesionale românești se împuținează tot mai tare și limba e corcită.

Cei buni sunt prea puțini, pentruca să poată face o întoarcere spre bine. Ei vor putea numai să deștepte și să îndrume la lucru pe cei nepăsători și cuprinși de orgoliul fanaticismului..

Dacă în trecut nu prea îndepărtat, domni de român purtau pnteni sunători și încinau spre maghiarizare, primejdia nu era tocmai prea mare. Erau puțini la număr. Mulțimea, — poporul de rând nu-i urmă. Preoții bătrâni, deși cu mai puține pregătiri, prin purtarea și prezentarea lor de adevărați păstori, au știut să atragă și să țină turma, lor încredințată, în credință, tegea și limba strămoșească. Biserica a fost mama ocrotitoare, dela sinul căreia țărănul român nu era deslipit.

În ajutorul mamei a venit fiica ei, școala, care a fost o puternică redută a limbei românești și împreună, cu puteri unite au lucrat pentru mântuirea oilor rătăcite.

În împrejurările actuale ambele redute au început a se clătina din temelii și țărănul român este amenințat a-și perde comorile cele mai scumpe, limba, legea și credința.

Aci este locul și datorința »fraților celor mai mari, a alina durerile fraților mai mici, rămași acasă în lipsă și în întunec.“

E frumos și folositor totodată a învăța și a ști să vorbești mai multe limbi. E păcat strigător la cer însă, a-ți corci limba mamei tale. Dacă o face aceasta poporul de rând, nu i ertat să o facă oamenii trecuți prin școli și cu frumoase pozițiuni. La ce ne mai folosesc atunci, lucrările Academiei, și ce însemnătate pot să mai aibă pentru ni scrierile bărbaților noștri fruntași; dacă noi în conversările de toate zilele, zicem că »am venit cu gōrōs-ul până la allomás și m'am dus la jārāsbiroság și am scos végezēs-ul. Ori vorbește cum ți-e portul, ori te poartă cum ți-e vorba.“

Pe viitor, ori cât de slăbuțe și strămtorate vor fi școalele noastre, ele totuși își vor împlini sfânta lor misiune; dacă susținătorii și în deosebi stetenicii bisericești, vor ști să crească și să prețuiască pe apostolii culturii românești.

Cei nemulțumiți cu progresele făcute până acum, în loc de bîrfeli, caute mai bine a da școalelor o directivă mai apropiată de lipsele țărănului român. Caută a ușura soarta învățătorilor români și cobore-se între țărani și ei le va deschide lumina minții, le va spune de unde vine tot răul; le va spune că numai două drepturi le-au mai rămas dreptul de contribuire și dreptul de alegere și în multe cazuri cu acest din urmă se face monopol pentru nepotism.

Oare dnul deputat dela Voila, care la adunarea dela Șimleu a toastat pentru împăcare, are cunoștință de toate aceste neajunsuri ale țărănului român? Coborātu-sa și dlui între »frații mai mici«, ca să le vadă și să le asculte durerile lor? Pare că nu mi vine a crede; deși Duminecă în 9 August între oarele 11 și 12 l'am văzut me-

ditând la o masă din grădina hotelului orășnesc și se părea că consultează în cauza aceasta de mare importanță, pe un avocat. Se poate că în curând să facă demersurile de lipsă, atunci cauza va fi salvată și țărani români fericiți.

Se pare însă, că sunt mulți, cari folosesc adunările »Asociațiunii«, numai pentru expunerea de... odoată și bune ocazuri de benchetuit. Să se știe însă, că în felul acesta, nu se face »literatura și cultura poporului român«.

Un alt oaspe.

Mișcarea culturală.

»Astra« la Toger. Membrii despărțământului Becicherecul-mare al »Asociațiunii« sunt convocați la adunarea cercuală ordinară, ce se va ține la 21 Septembrie sf. n. a. c. la orel 3 p. m., în comuna Toger, în localul școlii gr. or. română.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul comitetului.
3. Alegerea comisiunii pentru acvirarea membrilor noi și încasarea taxelor.
4. Dizertațiune.
5. Propuneri și interpelări.
6. Încheierea adunării.

Becicherecul-mare, la 10 Septembrie 1908.
Vichentie Petronici, dir. Dr. Pavel Obădeanu, not.

Nuntă românească în Macedonia.

Suntem în plină petrecere. Dela proclamarea Constituției, cei cari au gustat adevăratul farmec al libertății, au fost aromânii. Urmărești, persecutați și împușcați de greci sub vechiul regim, iar acum liberi și apărați de legi, iată două lucruri cu totul deosebite. Setoși prin urmare de viață liberă, toți aromânii manifestează zilnic în toate direcțiunile. Doream să văd Vlaho Clisura și pe bunii români din acea cetate românească, dar puteam îndrăzni să ne realizăm această dorință sub vechiul regim? Trebuia să mergem întovărășiți de armată multă și totuși și atunci nu eram siguri. Acum însă putem călători oriunde voim, fără a fi supărați de cineva. La Clisura am fost primiți cu un entuziasm frățesc de către toți românii. Ceva neînchipuit și neașteptat ni s'a întâmplat. Chiar în prima zi am fost vizitați de un mare număr de grecomani. Dar cei cari trebuiau să se grăbească să ne viziteze erau cușurenii stabiliți în țară. Ei bine, aceștia s'au obținut indiferent de considerațiuni. Cu atât mai mult că printre cei sosiți din Bitolia eră și dl inspector școlar N. Tacit și protoereul Teodor. În schimb entuziasmul naționalităților a fost foarte mare. În timpul acesta am văzut și o nuntă românească. Simpaticul Dr. I. Carangiu și-a găsit tovarășiă printre drăguțele române din această comună pe fiica bunului aromân G. Galbageari. Nași au fost dna și dl N. Tacit, inspector școlar. Pentrucă preotul din comună este bolnav, a fost invitat protoereul Teodor de a săvârși cununia.

Imi este imposibil de a descrie impresia frumoasă ce a produs asupra publicului clisurean, venirea și oficierea în biserica catedrală a părintelui Teodor. S. S. cu vocea lui sonoră și clară a fermecat pe asistenți. Pe lângă bunii aromâni, am remarcat foarte mulți grecomani.

Pe mulți din ei i-am auzit spunând: ce mare deosebire este între limba românească și cea grecească. Pe când în cea dintâi am înțeles toate rugăciunile, în cea din urmă nu înțelegem nimic. Cu această ocaziune am constatat că un preot bun și cu puțin bun simț și în colaborare cu institutori harnici poate face minuni chiar în comunele cele mai infocate grecomane.

În curtea bisericii, fotografal român Manachia, venit expres din Bitolia, a fotografiat pe miri și pe nuntași. De aci, nuntași în căntece naționale românești au străbătut întreaga comună, ducându-se spre casa mirelui.

Un public numărōs staționă pela răspântii și ferestre, admirând pe noii căsătoriți. Ziua aceea a fost o zi de triumf pentru noi românii. De unde în timp de 5 ani de zile nu putea-i măcar să șoptești că ești român, în acea zi văzduhul ră-

sună de cântece naționale. Acestea sunt roadele noii stăi de lucruri. Ceoace am putut vedea în aceea zi, ne îndreptățește să sperăm la victorii și mai strălucite de aci înainte.

Din străinătate.

Indispoziția Sultanului. După știri sigure, Sultanul e indispus de două zile.

In amintirea martirilor libertății. Comitetul femeilor turce a organizat în moschia Jenidsami din Stambul o serbare de doliu pentru martirii libertății. Femeile și fiicele fostului sultan Murad au asistat la ceremonie.

Sultanul va fi detronat dacă nu abdică. Într-o întrunire a tinerilor turci din New-York, Moutreau Paşa, un bogătaş osman care a subvenționat mișcarea revoluționară, a ținut o cuvântare în care a spus următoarele:

Sultanul va domni încă, cel mult o lună. Dacă nu va abdică de bună voie, va fi detronat. Înlocuirea lui prin moștenitorul Reschad Effendi, recunoscut de el însuși, e lucru hotărât.

Sporirea armatei americane. Ziarul »New-York-America« anunță că președintele Roosevelt, cu ocazia apropiatului mesăgiu, va cere congresului să mărească efectivul armatei în timp de pace la cel puțin 100 mii de oameni.

Știrea aceasta a produs o vie senzație printre aceia mai cu seamă cari cred că posibilitatea unui războiu cu Japonia nu este încă exclusă.

Eghiptenii manifestează pentru constituție. Naționaliștii pregătesc pentru Luni cu ocazia sosirii Keditului, o mare manifestațiune, în favoarea constituțiunii.

Victima Bizantinismului.

Toată presa ungurească înregistrează după »Viitorul« din București știrea că dl Silviu Suciul secretar ministerial în Budapesta s'a retras în pensie din cauze politice. Iată cum prezintă »Viitorul« cazul:

Pe timpul discuției proiectului Apponyi când deputații români atacau în cameră guvernul unguresc cu multă violență »Telegraful Român«, începe publicarea unei serii de articole, în cari deputații Vlad și Vaida erau batjocoriți în modul cel mai trivial. Lumea românească privea nedumerită această schimbare de tactică a »Telegrafului«, și nu-și putea da seama ce se petrece la Sibiu. După terminarea seriei de articole, dl Silviu Suciul, secretar ministerial la Budapesta, primește o scrisoare din partea mitropolitului Meșianu, în care scrisoare actualul șef al bisericii românilor din Ungaria îl roagă pe dl Suciul, să comunice miniștrilor unguri Andrassy și Apponyi că, prin publicarea faimoasei serii de articole în »Telegraful Român«, dânsul s'a ținut de angajamentul luat, domnii miniștrii să-și facă

și dânsii datoria... Iar această datorie nu era altceva decât cabala dela Caransebeș.

Dl Suciul aduce la cunoștința miniștrilor unguri rugăminta Mitropolitului Meșianu, în acelaș timp însă își face și datoria de adevărat român și comunică deputaților români toată machinaria dela Sibiu. Scrisoarea Mitropolitului a fost fotografiată în mai multe exemplare, iar doi deputați români s'au prezentat la Meșianu, cerându-i cont de activitatea lui pe terenul politic. Dela această dată articole anonime în cari să fie atacați deputații români, nu au mai apărut în Telegraf.

După toate aceste precedente însă dl Silviu Suciul a fost silit pentru »actul de indiscrețiune« ce a comis, să-și ceară pensionarea mutându-se la Graz.

Am rămas înmărmuriți și înfiorați de prăpastia de bizantinism de pe care confratele din București a ridicat vălul fără de veste.

Cum? În vreme ce la Budapesta reprezentanții poporului nostru făceau cele mai mari sforțări pentru a împiedeca cel mai odios atentat ce s'a făcut vre-odată la autonomia noastră bisericească și culturală situația asta la Sibiu era exploatată pentru dobândirea celor mai meschine scopuri personale și familiare.

Nu, aceasta nu-i cu puțință. Aceasta ar fi cheia dela Xilokerkos și nu putem crede că într'adevăr ea a fost întinsă vrășmașilor noștri.

Pentru liniștirea opiniei publice alarmate cerem, pretindem lumină, cerem lămuriri, complete pentru a se înlătura orice bănuială.

NOUTĂȚI.

ARAD, 14 Septembrie n. 1908.

— **Dl Ioan Brătianu la Câmpulung.** Despre vizita dlui Ioan Brătianu la Câmpulung înregistrată și de noi, »N. R.« mai scrie următoarele amănunte: Zilele acestea, lucru rar pentru noi și ceva neobișnuit la cei mai mulți din România, a vizitat dl Ioan I. Brătianu, cu dna Câmpulungul, a fost la școala pentru săparea lemnului; directorul I. Veslovschi și prof. I. Ștefureac și Pășlea li-au arătat multe lucruri de veche artă românească și desemnuri; a inspectat atelierul și clasele de învățământ, și și-a comandat mai multe lucruri. D-na Brătianu a arătat un deosebit interes pentru arta țerânească, pentru săpături în lemn, țesături și cusături, precum și pentru portul țeranilor. Din Câmpulung s'au dus să viziteze mănăstirile din Bucovina: Moldovița, Voronețul, Humorul, Dragomirna, Sucevița, Rădăuți și Putna.

— **Pentru informarea străinătății,** seduse de agitatorii naționaliști și de alți dușmani ai ungarimei, guvernul a mai mobilizat încă doi apostoli cari natural cu mare putere de convingere răstoarnă falsele și fantasticele acuze aduse ungarilor. Unul spectator a publicat la Berlin o broșură sub titlul: »O chestie actuală de naționalitate — Ungaria și Apostolii panslavismului«, dând gata pe Björnson, Hlinka, pe deputații slovaci și »ramoliți«. Iar celalalt, un oarecare

Dr. Istoczy voește să documenteze credem cu succes deplin, că ungurii prin amestecul de sânge cu alte popoare a devenit un popor aric, prin urmare e pe un piedestal egal cu celelalte popoare europene; și deci are dreptul nu numai istoric, ci și natural să stăpânească în Ungaria.

Și are naivitatea să vrea să convingă pe oamenii cuminte, că limba ungurească e o limbă sonoră și ușoară de învățat. Să știți că toată Europa va învăța d'aci înainte ungurește.

— **Inmormântarea prințului Mich. Sturdza.** Sâmbătă a avut loc la Iași funerarile prințului Mich. Sturdza, fiul fostului domn al Moldovei, Mihai Sturdza. Ceremonia a fost impozantă. Cadavrul prințului a fost pus pe un catafalc ridicat pe peronul gării. Dimineața la orele 9 o slujbă Dzeiască s'a oficiat în prezența tuturor membrilor familiei precum și personalul domeniilor familiei. Cortejul a plecat pe urmă în ordinea următoare: clerul, P. S. Sa mitropolitul Moldovei și SS. LL. arhimandriții, ofițerii cu decorațiunile, o mare trăsură cu cununi, apoi dricul funebru. Urmări membri familiei defunctului, personalul casei, țeranii moșiilor, al 13-lea regiment de infanterie, care a făcut onorurile, precum și escadronul regimentului de escortă. Cortejul a sosit la Cilibiu pe la orele 5 p. m. Înhumarea s'a făcut în biserica comunei.

— **In onoarea dlui A. P. Bănuțiu,** directorul artistic al Societății teatrale cum scrie în »Gazeta de Duminecă«, — s'a dat Vineri seara în Cohalm, locul său natal, precum suntem informați, o cină bogată, la care a luat parte întreaga inteligență din loc, precum și domnii Ig. Mircea, profesor, Ursu, etc. din România. S'a petrecut bine și s'au cântat arii românești făcându-i-se dlui B. însuflețite ovațiuni.

— **Conferența interparlamentară,** după cum am anunțat, se va întruni în 17 Septembrie la Berlin. Conferența promite a fi una dintre cele mai cercetate. Până acuma și-au anunțat participarea 899 membrii, cari se împart în chipul următor: Belgia va avea 105 reprezentanți, Canada 6, Dania 49, Germania 82, Franța 44, Anglia 71, Olanda 57, Italia 127, Japonia 1, Norvegia 25, Austria 111, Portugalia 20, România 43, Rusia 9, Suedia 16, Elveția 7, Hispania 5, Statele Unite 26 și Ungaria 95.

Halal de tărăboiul ce-o să-l facă patrioții din Ungaria.

— **Teatrul popular din București.** După multe săruinți din partea celor cari voiesc să înzestreze capitala cu un teatru merit exclusiv educației artistice a poporului, ideea a fost în sfârșit realizată. Sezonul viitor Bucureștii vor avea un teatru popular.

Sindicatul artiștilor dramaticei și lirice, ajutat de dl Leon Popescu, actualul proprietar al Teatrului Liric, va începe acolo cu ziua de 1 Oct. o serie de reprezentații cu un repertoriu ales din piesele cele mai agreate de public și cu un preț considerabil redus.

— **Hymen.** Liviu Popescu și Eleanuța Trif anunță cununia lor, care se va celebra Duminecă în 20 Septembrie 1908 în biserica gr.-or. din Toplița-română.

— **Impăratul Germaniei la hotarele Franței.** Fiind anul acesta marele manevre împărătești ale Germaniei în Alsația și Loreno, împăratul

Farmacia „Regina Elisabeta“

laborator medical și cosmetic

Szeged, Csongrádi sugár-ut.

Recomandă preparatele celebre cu efect experimental nu gur, fabricate în laboratorul cosmetic și cunoscute sub tinalul „Elisabeta“.

Cremă de față „Elisabeta“ — de zi și de seară — redă feței fragesimea tinereții, împiedecă formarea creștelor, face să dispară imediat piștrurile, petele de floc și tot felul de necurățenii ale pielii. Prețul 1 și 2 cor.

Lapte de orin „Elisabeta“, contra tuturor boalelor de piele și a defectelor frumuseții, efect sigur. Prețul 1 cor. 30 fl.

Spirit de păr „Elisabeta“ după o folosire de câteva zile împiedecă formarea mătreței, întărește rădăcinile bolnavilor părului. Prețul 1 cor. 60 fl.

„Buzodei“ contra asudărei piciorilor și a mâinilor — după o singură folosire, efect sigur și în cazurile cele mai grave. Prețul 1 cor.

Singurul depozit la fabricantul. Comanda de la provinciile se îndeplinesc punctual. La o comandă de 10 cor. nu se socotește împachetarea și portul.

Lemle József, farmacia.

Wilhelm plănuise o excursiune pe pământul francez. Toate pregătirile erau făcute pentru primirea lui pe pământ francez.

Impăratul a sosit Vineri după amiază la ora 5 la localitatea Schlucht în munții Vosgi dar, contrar celor ce se spusese, împăratul nu a trecut granița, ci s'a odihnit numai câteva momente în acel punct, admirând grandiosul peisagiu al Vosgilor.

Serviciul de ordine fusese organizat pe frontiera franceză de comisariul special Cochet, trimis aci din Epinal. Impăratul aflând de măsurile luate pentru eventualitatea când ar trece granița, a chemat pe dl Cochet rugându-l să transmită mulțumirile sale guvernului francez.

— **O nouă catastrofă la minele din Currieres.** Se telegrafiază din orașul Lille, că pe teritoriul minelor de fieroasă amintire dela Currieres, Franța, s'a întâmplat o nouă nenorocire. În ocna dela Sallaumines o explozie de gazuri subterane a surprins pe 5 muncitori, cari se aflau în adâncul pământului. Doi dintre ei au scăpat ca prin minune, doi au fost răniți mortal, iar unul sfâșiat de puterea exploziei.

— **O frumoasă serbare în amintirea lui Dante.** În sinul populației din Firenze s'a pornit o mișcare, ca din prilejul celui de al 5-lea centenar dela moartea lui Dante să se înfrumusețeze cu un monument artistic mormântul pe etelul, în semn de pietate. Ideea a fost îmbrățișată și de orașele Ravenna, Triest și Fiume. Au hotărât să înalțe împreună o candelă eternă, așa că orașul Firenze să dea candelă eternă, orașul Triest vasul de ulei care nutrește candelă, iar orașul Fiume o coroană de argint, care va încercui partea de jos a candelăi. Candelă lucrată în stil antic zace pe un inel simbolic, pe care sunt gravate cinci femei, reprezentând orașele, cari vor lua parte la serbarea comemorativă. Inscripția pe candelă va fi latinească, voind astfel să însemne că Dante n'a fost numai a italienilor, ci și al tuturor popoarelor, cari să tragă dela romani. Inscripția e următoarea: *Tergeste, Histria, Gorizia, Dalmatia, Tridentum oereconlato, V. S. oleum lucet, foveat ignem.* Candelă e lucrată din argint masiv. Coroana orașului Fiume e tot din argint și e împletită artistic din frunze de stejar, purtând inscripția: *Flumen D. D. S. Viti.* Inaugurarea acestui monument de pietate se va face în cadrul serbărilor din Ravenna, unde se va inaugura o sală închinată amintirii marelui poet. Aceste serbări se vor organiza mâine și poimâine la 13 și 14 Septembrie. Din acest prilej a sosit multă lume la Ravenna.

— **Regina Olandei a născut.** Biroul Reuter a primit o depeșă dela corespondentul său din Apeldoorn, anunțând că regina ar fi născut înaintea de vreme. După o depeșă de mai târziu nașterea ar fi avut loc Sâmbătă seara. Starea sănătății reginei este favorabilă.

— **Bolcotaarea mărfurilor germane în Polonia rusească.** Asupra probabilei bolcotaări a mărfurilor germane de către comercianții din Polonia rusească, sosesc din Londra știri îngrijitoare.

O comisiune de negustori poloni a sosit la Londra în scopul înlocuirii mărfurilor germane, prin produsele Angliei.

— **Intins serviciu de spionaj descoperit în Franța.** Poliția a descoperit un imens serviciu de spionaj. Un ofițer german a fost prins în stația de cale ferată Les Anbrais, iar asupra lui s'au găsit diferite planuri și desene privitoare la artilerie. S'au arestat până acum 10 persoane.

— **Holera în Petersburg.** Agenția Westnik telegrafiază că orașul și teritoriul Petersburgului sunt declarate contaminate de holeră. În ultimele 24 ore s'au constatat 37 cazuri dintre cari 12 urmate de moarte.

— **Un candidat cu „greutate“.** D. Taft, candidatul republican la prezidenția Statelor Unite, poate să pretindă că are în plus, față de ceilalți candidați și un „atou“ de un ordin deosebit. Este cel mai cu... „greutate“.

În adevăr dl Taft este atât de gros în cât și-a atras porecla populară de „Big-Bill, grosul William“, și cântărește nu mai puțin de 300 livre, adică, 180 kilo.

Ori această greutate i-a creat dlui Taft o inimicizie electorală. Acela dlui Angell prezidentul S. P. A. din Boston.

Dacă dl Taft vrea să obțină votul dlui Angell, care-i un adevărat angel pentru animale, va trebui sau să renunțe a mai umbla călare, sau să facă o cură de slăbire.

„Un om care cântărește 300 livre, a declarat dl Angell, nu trebuie să încalce. E dovadă de o cruzime fără nume ca să încarci astfel pe un biet animal. Când cântărești 300 livre umbli în automobil sau pe spatele unui elefant“.

Rețeta e cu atât mai potrivită cu cât partidul republican „Grand old party“ este simbolizat pîntr'un elefant.

D. Taft, de sigur, nu dorește de cât să-l încalce.

x **In atențiunea tuturor familiilor** cari doresc să-și procure pian le recomandăm firma *Triska I.* din Cluj (Kolozsvár), căci nicăiri în țară nu se găsesse pian de fabricație atât de bună și atât de frumoase și ieftene ca în magazia acestei firme.

x **Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux** de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașii lui Müller Somlyai, Kolozsvár Kosuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelabre de birou, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă caldă laie 72 cr. *Vă rugăm să fiți atenți la firmă.*

O scrisoare către Țarul Nicolae II.

Maiestatea Voastră!

Scrisoarea alăturată, pe care am primit-o din Canada, e atât de scurtă, mișcătoare și elocuentă prin simplitatea ei, și totodată atinge un obiect atât de important, încât Vă rog foarte mult, ca însuși Maiestatea Voastră să o citiți și să Vă lăsați influențat de acele sentimente bune, pe cari această scrisoare le va provoca fără îndoială în inima Voastră nobilă.

Nouă femei tinere, crescute în libertate și bunăstare, cât și două mame bătrâne, se roagă pentru deosebitul favor, să le permiteți, să-și lase viața lor liberă și sigură, pentruca în cele mai grele condițiuni să plece într'un îngrozitor loc de exil. Câtă moralitate și câtă forță trebuie să fie în acești bărbați și în aceste femei, când — după toate suferințele îndurate — nu se cugetă la ei înșiși, ci la acea, cum ar putea rămânea credințioși în ce privește taina căsătoriei. Cât de mult trebuie să fi suferit acești oameni în timpul unei despărțiri de 6 ani de zile.

Dar, nu numai acești oameni sufer în felul acesta, ci zeci de mii, pot zice sute de mii sufer poate și mai greu în urma persecuțiilor religioase, cari devin tot mai groaznice în Rusia, și pe când prostia, nedreptatea îngrozitoare și mai ales inutilitatea astorfel de persecuțiuni a fost de mult recunoscută din partea oamenilor luminați și a guvernelor.

De mult am dorit să Vă scriu despre cruzimile crâncene și absurde totodată, cari se fac în numele Vostru, sub pretextul de a apăra religionea statului. Etatea înaintată și apropierea morții m'au îndemnat să nu mai amân lucrul acesta. Mii de oameni cu adevărat religioși, și tocmai din cauza aceasta cei mai mulți bărbați, cari formează floarea fiecărui popor, s'au prăpădit, sau pier acum în temnițe și în exil greu, sau sunt aruncați peste granița Rusiei. Nu numai floarea Caucazului, floarea întregului imperiu, 8000 de duhovori, au părăsit pentru totdeauna țara. Ei nu-și doresc pământul țării lor, ci cu groază și cu scârbă își aduc aminte de cruzimile ce aveau să le sufere în acel pământ. Câteva mii de malacani (din ținutul Kars și Erivan, a căror rugare pentru a emigra din Rusia tot eu V'am înaintat-o), — malacanii din Tascheunt, 10000 din guvernământul Charcov, Kiev, Poltava și Iakaterinoslav, cari toți sunt prigoniți pentru credința lor, să roagă să li-se dea permisiunea ași părăsi patria, ca să meargă acolo, unde neîmpiedecați pot preamări pe Dumnezeu lor cum ei pricep, și cum pretind autoritățile, cari — partea cea mai mare — nu au nici un Dumnezeu.

Dacă Maiestatea Voastră știți, că toate acestea în numele Vostru să fac, (și trebuie să o știți; dacă nu o știți, încredințați un bărbat iubitor de adevăr, care să cerceteze lucrurile) și dacă știți, că puteți face un sfârșit la toate acestea, nu Veți avea liniște în suflet până când nu vor înceta toate aceste grozăvii.

Sfetcii Voștri, aceiași oameni, cari inițiază și conduc aceste persecuțiuni, Vă vor spune, că ele nu se pot delătură, că eu sunt un utopist, un anarhist, un ateist, căruia să nu-i crează omul. Nu le cedeți!

Ceeace Vă spun eu, nu Vă spun pentru mine, ci punându-mă pe punctul de vedere al unei guvernări înțelepte și luminate. De mult e constatat, că prigonițiile pentru credință lipsesc pe domnitor de iubirea supușilor săi și că ele nu-și ating scopul, ci — ce e mai mult — au drept urmare un efect chiar contrar.

Mai este dar timp, ca întâi: să desființați legea pentru persecuțiunile de credință, a doua oară: toate urmăriile pentru contravențiunea religiounii statului să înceteze, a treia oară: să liberați pe toți, cari sunt urmăriți din cauze religioase, a patra oară: să nu se mai pedepsiască ca crimă contrazicere între conștiința religioasă și între cerințele statului, ci să încercați a împacă această contrazicerea, cum se face și la judecătorii în cazuri când se refuză depunerea jurământului, sau în cazurile menoniților, cari nu vreau să facă serviciul militar.

Dacă Veți face aceasta, nu numai că Veți delătură dela Voi o responsabilitate grea, dar Veți simți bucuria, că a-ți făcut un lucru bun.

Dumnezeu să Vă ajute să aduceți la îndeplinire ceea ce îi place Lui.

Al Vostru iubitor
Leo Tolstoi.

Trad. de C. Mușlea.

Economie.

Budapesta, 14 Septembrie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 kg.)	22.74—22.76
Săcară pe Oct.	18.86—18.88
Cucuruz pe Maiu	14.78—14.80
Ovăș pe Oct.	16.06—16.08

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul:
Grâu nou

De Tisa	— — — —	22 K.	70—23 K.	80 fil.
Din comitatul Albei	— — — —	22	40—23	55
De Pesta	— — — —	22	50—23	60
Bănățenesc	— — — —	22	60—23	75
De Bacica	— — — —	22	50—23	65
Săcară	— — — —	18	90—19	05
Orzul de nutreț, cvalit. I.	— — — —	15	75—15	90
„ de cvalitatea II.	— — — —	15	40—15	65
Ovăș de „ I.	— — — —	16	60—16	80
„ „ II.	— — — —	16	20—16	50
Cucuruz vechiu	— — — —	16	80—16	95
„ nou	— — — —			

Redactor responsabil Constantin Savu.
Editor proprietar George Nichin.

Respirația

e cu mult mai ușoară imediat ce veți întrebuința numai câteva porțiuni din Emulsiunea SCOTT și ușurarea va crește în fiecare zi.

În timpul celor din 32 de ani mii și mii de oameni au experimentat lucrul acesta. De asemenea e foarte mare progresul spre însănătoșirea generală a organismului, iar

Pofta de mâncare și somnul

revin și digestiunea se face tot mai bună.

Încercați și vă veți convinge.

Prețul unui flacon veritabil 2 cor. 50 fil.

De vânzare în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunei a să luă seamă la marca metodelui SCOTT — care este pescarul.

Mosie (3 jugăre
cat. și 204

stâneni) cu locuință (11 odăi parchetate cu conduct de apă, odaie de baie, verandă mare și luminoasă) grajduri, șopron, magazie betonată, ghețarie, dependente, gielac, frumos parc vechiu, o vie de vre-o 3/4 de holde. grădină de legume și de poame, trei case mai mici cari pot fi închiriate (toate într'un complex) este de vânzare **imediat și cu preț avantajos, eventual cu tot aranjamentul și cu mobilă.** Proprietatea este așezată într'o comună lângă stațiunea de cale ferată și de motor. Zilnic circulă 4 trenuri spre Timișoara (cam o jum. de oră). Să potrivește mai ales pentru privațiști sau pensionari, de-ascemenea pentru negustori. **Se caută misiți (agenți).** Ofertele să vor trimite sub marca „U. B. 1908” firmei de anunțuri **Blockner J.** Budapest, Sütő utca 6 sz.

„Agricola” din Hunedoara.
(Vajdahunyad).**CONCURS**

pentru ocuparea cu 1 Octombrie st. n. a postului de

contabil

retribuit cu un salariu anual de 1600 Cor. taniemă statutară și dreptul la fondul de penziune, după împlinirea unui an de probă în serviciul institutului.

Să cere dovedirea prin acte că petentul a absolvit o școală comercială și că are praxă în afaceri de bancă. Cunoștința de limbă e socotită ca o preferință. Rugările instruite cu acte să se adreseze la subscrisa **Direcțiune a »Agricolei«.**

Se caută**Un candidat de avocat**
cu praxă bună,

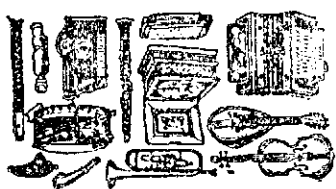
Aplicare momentană. Condițiuni favorabile. Adresa: **Dr. Alexandru Morariu, adv.** Elisabetopol (Erzsébetváros).

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboseală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos.

Ziarul nostru roagă pe onorat public că la cererea prețurilor curente sau la ori ce cerere sau cumpărare să se provace că adresa firmei sa cetit-o în Tribuna.

GEORG DÉCSI

măiestru de instrumente muzicale
SIBIU, str. Ocnei Nr. 10.

Magazin de tot felul de instrumente muzicale, depozit bogat de cele mai bune coarde. Primește și execută prompt tot felul de comande din provincie, precum reparază bine și ieftin orice lucrare ce aparține acestei ramuri.

APĂ MINERALĂ PHŌNIX
DIN BUZIÁS

IN FRIVINȚA PENTRU BOALELE DE RINICHI ȘI BĂȘICĂ
EFECTULUI INTRECE TOATE APELE.

La gust e plăcută, puțin acrie, nu e feruminoasă și abundează în acid carbonic.
Apă de masă neobișnuit de răcoritoare.
Intrebuințată pentru cură de beut, pentru boale de rinichi și bășică, pentru formațiunea petrii de bășică și înisipare, pentru catarul organelor de respirație și de secrețiune s'a dovedit de un efect eminent.

PROSPECTE trimite gratuit administrația izvorului:
Direcțiunea stațiunii balneare Muschong -- în Buziás.
Depozit general: **STAUDT MIKLOS,** Arad, Boross-Béni tér 22. Telefon Nr. 654.
Se poate căpăta la toate prăvăliile de coloniale.

Reclama e sufletul comerțului.

Nicolae Nikelsz

mecanic.

Chichinda-mare

Mare magazin de mașini de cusut și biciclete, precum și totfel de părți constitutive, fabricația cea mai excelentă și de-o calitate eminentă.

Efectuește tot felul de

reparaturi
la mașini de cusut, biciclete și gramofone

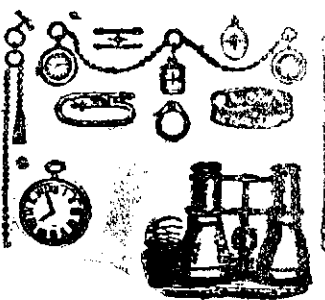
pe lângă prețurile cele mai favorabile și chizășie. Condiții favorabile pentru plățire în rate lunare ori săptămânale.

MACHA.

ciasornicar mecanic și cronometric.

NAGY-BECSKEREK

Recomandă on. public marelui atelier de reparat ceasornice aranjat corespunzător cerințelor timpului modern, ține în depozit tot felul de ciasornice de buzunar, pendule și ciasornice cu alarmă (deșteptător), cu prețurile cele mai moderate și

pe lângă garanție.

Prăvălie românească.

Gabor Beres**GLUJ,** (Kolozsvar) Kossuth Lajos u. 7. Telefon 654.

Montare de iluminat cu electricitate, montare de telefon, sonerii electrice, parafulgere.

Magazin stabil:

lămpi în formă de lustru, și de brațe de pereți

precum și tot felul de obiecte pentru **electricitate**

Reparaturile le săvârșesc pe lângă garanție așa în loc, ca în provincie.

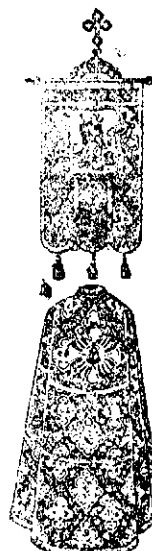
Müller György

prăvălie de prapuri, odăjdii și obiecte bisericesti
Temesvár-Józsefváros, Uri-utca nr. 16

recomandă magazinul său bogat de odăjdii bisericesti, acopereminte pentru altar și obiecte pentru biserici de rital ortodox. Tot felul de steaguri bisericesti, articoli de aramă și lemn precum icoane sfinte.

Cruci din tinichea pentru câmpuri, obiecte pentru împodobirea bisericilor în esecutie frumoasă și după stil.

Provocându-mă la experiența câștigată pot să asigur onorata preoțime, că voi putea satisface pretenșiunilor celor mai gingașe.

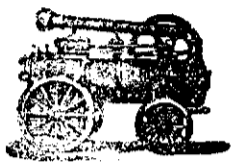
Szatmáry Mihály

MESTER DE CAZANE

Szeged, strada Pille nr. 25.

Intreprindere atât în loc cât și în provincie tot felul de reparări de cazane, mașini și locomobile la moare de aburi și fabrici de spirt. Aceste le efectuează cu prețuri favorabile și pe lângă garanție.

La chemare prin scris, vin în persoană ori și unde.

În atențiunea medicilor și a barbierilor.

În primul atelier din Ardeal de ascuțit cu putere electrică, se ascute și se melirează cu prețuri moderate tot felul de instrumente medicale și de barbier. Instrumentele trimise pe poștă se ascute în 24 de ore.

Solicităm încrederea binevoitoare rămân cu stimă:

Exner Sándor

NAGY-SZEBEN, Kleine Ring 25.

Celce dorește a avea

RACHIE

ieftină, FĂRĂ CĂZAN

acela să-și procure dela comerciantul Radovan Popovits, în Ujvidék,

CARTEA

din care poate învăța cum să facă toate rachiurile și cum manipularea vinurilor.

Prețul acestei cărți e 6 cor.

Tot așa vând materialul necesar cu praf cu tot.

Prețul pentru 100 litre 8 cor.

Gratis! trimit oricui cine se adresează la mine, catalogul de pețuri care a apărut de curând despre

ciasornice de prima calitate și bijuterii, ciasornice bine regulate remon- toir cu 5 conoane 60

El, un ciasornic de trezit perfect cu 2 cor. 90 fi.

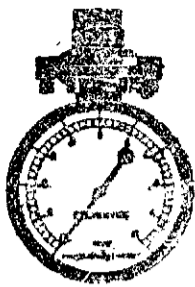
Cadouri mari de sărbători! Győző Brucker Nándor és Társa

măiestru de ciasornice.

Győr 75.

Doczi Pál

atelier pentru repararea instr. tehnice. Szeged, Takaréktár-u. 8., Bitó-ház.

Reparațiuni de biciclete, mașini de cusut mașini de scris, măsurătoare de spirt, instrumente pentru ingineri, instrumente pentru dentiști, sonerii electrice, telefoane, gramofone și puști. Partii de mașini de cusut și de biciclete, lămpi cari desvoaltă gaz

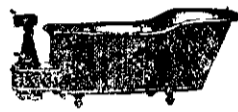
și boicete de luminat

Mașini de cusut mânuși și blănării. Stărpitor de troscoțel, economisator de cărbuni. Repararea instrumentelor de desemn.

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlich

O piesă e numai cu 40 de cor.

Incălește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn

O vană de neîncălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se efectuează imediat și se trimit cu rambursă.

Gustav Stuchlich

Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

Recomandat de ministerul de culte și instrucți

Multe recunoștințe

ZWÖRNER B.

PREPARATORUL DE ÎMPAIAT ANIMALE

KOLOZSVAR, Rozsa-u. 7 sz.

Animalele să se trimită cât se poate de proaspete și nebelite. Trebuie indicat în ce formă să se întâmple prepararea; mamiferelor mai mari să li-se scoată intestinele. — Pentru împachetare socotesc numai cheltuielile mele. —

Preparație îngrijită, artistică, în formă — naturală, lucru trainic, prețuri — moderate! —

Czernoczky Mihály

magazin de ghete.

pentru dame și bărbați.

ARAD, Kossuth utca 67.

Fabricație proprie.

Prețuri ieftine.

Ghete de șevro pentru domni	12-40 cor.
» » box	11-60 »
» » șevro cu bumbi p. dame	10-90 »
» » cu șirete pentru dame	9-60 »
» » box cu șirete p. dame	8-30 »
» » pe de vițel p. dame	7-60 »
Jumătăți de șevro brun	9-00 »
Jumătăți de șevro	7-60 »
Jumătăți de căprioară	6-40 »
Ghete tari de muncitori dela	7- cor.
Ghete de copii dela	3- cor.

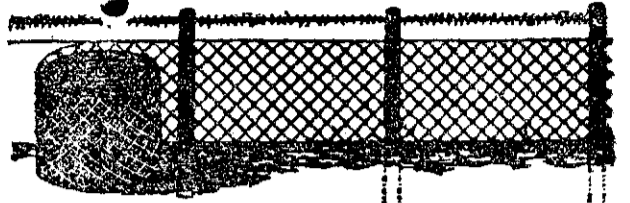
Sontağ Marton

fabrică de somiere de sârmă, zifuri pentru trăsuri și de site

Kassa.

Str. Szerecsen Nr. 1.

Fac tot felul de grilaje de sârmă, dela cele mai simple până la cele mai împodobite. Fac rețele de sârmă pentru îngrădirea

curților de fazan, păduri, vii, grădini de poame, curți, parcuri și curți de galțe, ciururi de pământ și nisip

ștergătoare de picioare din sârmă

cu un cuvânt tot felul de obiecte de sârmă somierie elastice de sârmă și zifuri elastice de sârmă de oțel. Grilagiurile făcute după model sunt ieftine și întrec toate grilagiurile prin trăinicie și practicitate.

BASĂ SIGURĂ

ANDRÉNYI SEC ARAD

AROMĂ PROASPETA RECREATOARE

RECUNOȘTINȚA ESPERȚILOR

SISTEM FRANCES TRADIȚIONAL

BOUQUET MINUNAT

MĂRGELE ESCLENT MĂRUNTE

MANIPULARE DE SPECIALTATE

INGRIJIRE CONȘTIENȚIOASĂ

VINURI ALESE CU GÂRBE MARE

VITĂ PROPRII DE MODEL

HEICZER FERENCZ

croitor de haine civile prețești și uniforme.

Nagyvárad, strada Körös nr. 22.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. preoți că mi-au sosit pentru sezonul de toamnă și iarnă postavurile negre, cari își păstrează culoarea și le țin în magazinul

meu bine asortat, pentru comandele din provincie ajunge o reverendă de model, sau o haină, la dorință mă duc ori unde cu plăcere pe cheltuiala mea proprie.

Tot asemenea țin în magazin postavurile cele mai noi și moderne din patrie, franceze și engleze pentru tot felul de pardesiuri și paltoane de iarnă foarte bune.

să se adreseze,

cine dorește a cumpăra
Pomi roditori altoiți,

de calitate I. arbori de promenadă, tufe de
ornament, acăți, gledici, coniferi ș. a. precum și

VITĂ DE VIE ALTOITĂ

viță de vie europeană și americană cu
și fără rădăcină.

Catalog trimis gratis și franco.

FISCHER u. Comp
Pomi Viticultură

TRISKA J.

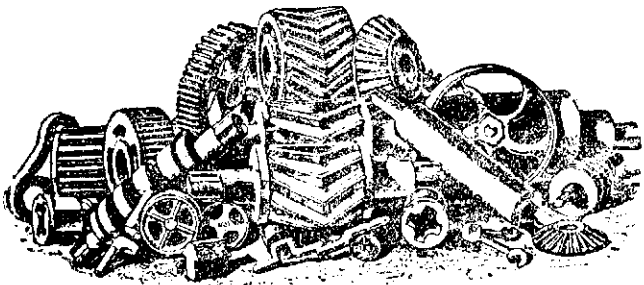
Primul depozit de piane
din tot Ardealul.

Kolozsvár (Cluj)
Sétatér utca Nrul 10
Recomandă pianurile și
pianinele sale provenite din
fabricile celebre din țară și din
străinătate precum și
atelierul său de reparat
instalat din nou, în care pianu-
rile vechi și stricate să re-
pară repede, prompt și estin cu
mijloace moderne.

Pianuri cu chiriil ieftine.

**Se află de vindut
în depozit:**

2 cazanuri de fier cu țavă (45° suprafața de temperatură.
1 mașină de aburi (25 HP). 2 mașini de tăiat paie. 2 ma-
șină de treerat Sirk. 1 mașină pentru funii de paie. 1 pompă
centrifugală. 2 pompe cu canal. 4 pompe de fringhii. 1 pompe
stabilă de vin. 1 pompă de perete de mână cu forțe motorică
și cu mână 3 motoare electrice cu 10, 3¹/₂ și 1¹/₂ HP. 1 sfăr-
mător de cuceruz (porumb). 2 mașini cu perie arcuită pentru

cernut, Bartzer patent. 1 cântar de animale (1500 kg. forță de
greutate) 1 mașină pentru astupuse. 1 rășniță de mână. 1 ma-
șină pentru lucrări de lemn. 2 mașini de sfredelit zidul. 2 re-
zervoare conținut 20-25 Hct. 1 mașină de mână pentru iarbă.
1 pompă de foc nouă pentru edificii de țară.

Mai de aproape la dl:

Bartzer István

Temesvár

ELISABETSTADT.

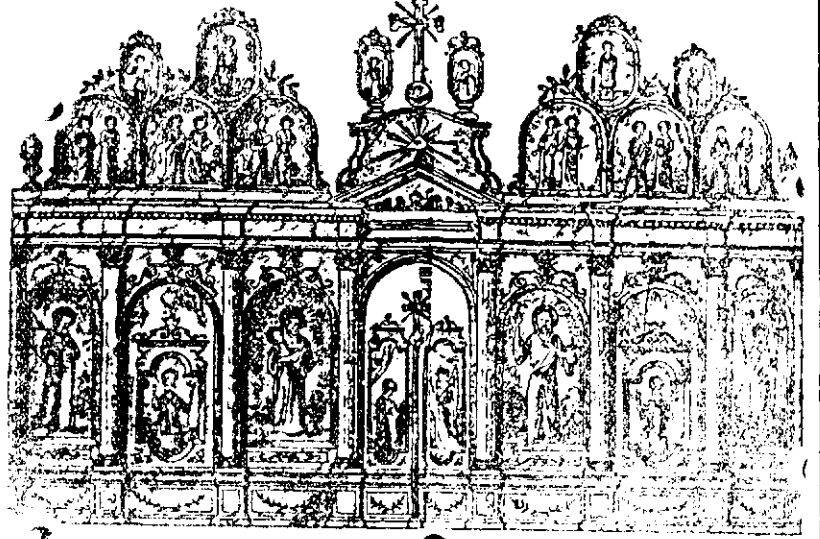
Emausgasse Nr. 2.

SZABÓ SÁNDOR

SCULPOR, AURITOR ȘI MĂESTRU DE ALTARE
SZATMAR, BATHORY-U. 18.

Mă angajez se fac

altare noi, amvoane, morminte sfinte,

Statul sfinte din piatră, lemn sau imitație.

Renovarea lucrurilor vechi o primesc cu prețuri reduse.

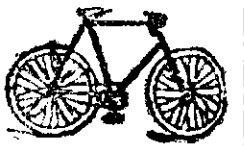
Tablourile noi de altare le fac cu ajutorul pictorilor ce-
lebri. În atelierul meu am un depozit de decoruri gata de
bisericii și odăi.

Mai departe atrag atențiunea onor. preoți să viziteze ateli-
erul meu unde am gata icoare în reliefuri, cari reprezintă
stațiunile lui Hristos pe Golgota.

Desenuri și proiecte trimis gratuit. — Pentru a ușura negocierile mă
duc pe che tuellile mele ori și unde. — Aurirea se face cu aur Catalin.

Johann Nedits

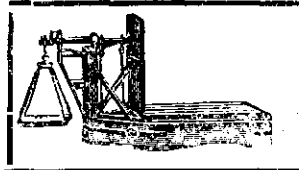

Ferar de instrumente, lăcătuș de mașini și mecanic.

Versecz, Barosplatz.

Recomandă onoratului public, fabricatele sale proprii, ca

Biciclete,

Cântare,

Fântâni,

Pumpe,

Stropitoare cu peronosporă, de rechisite.

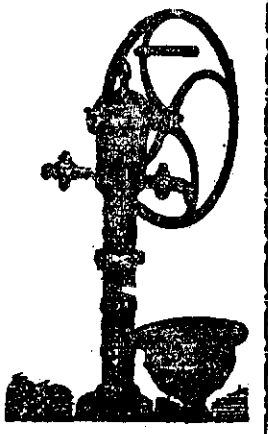
Conducte de cauciuc, și

Gramofone,

cu prețurile cele mai ieftine.

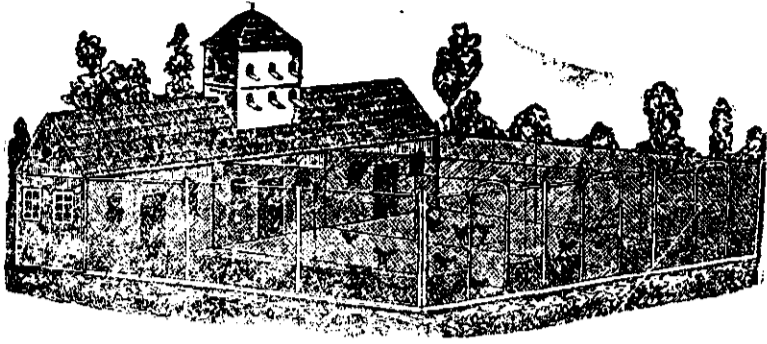
Repara-
turile, sau
ori-ce co-
mande vor
fi execu-
te cât se
poate de
bine. - - -

Prin reclamă la progres!

Neubauer János

fabricant de funii, țesături, de grilajuri, de site și saltele de sârmă.
DEBRECZEN.

CU PREȚURILE CELE MAI MODERATE.

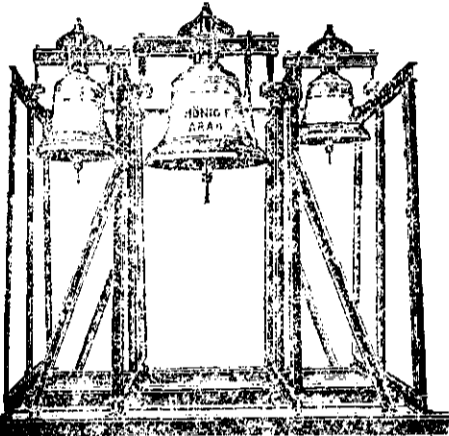
Recomandă preparatele sale de sârmă ca: țesături de sârmă din aramă fer și ținc are în depozit pentru mori fabrici și scopuri agricole. Recomandă sîta de ventilat sistem Bachler. Pregătește țesături de mână și fabrică la îngrădit de grădini, curți de galițe, sîta de sârmă ou ramă de fer la lucrări de pământ, nisip, petriș ș. a. Apărătoare de scantei la locomotive, mori și coșuri de fabrici. Somiere elastice pentru pat pe staluri de fer și lemn. Cu un cuvânt tot felul de lucrări ce se țin de aceasta branșe.

Frideric Hönig

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor
Fondat la 1840.

Arad, strada Rakoczi Nr. 11-28.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote la turnarea unui și aceluiași tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învârti și postamente de fer, prin a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de erepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clătine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învârti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni -- la dorință se trimit gratis.

Crema Salvator cel mai bun cosmetic pentru mâni și față, contra pistruiilor și a necurătențiilor de pe față. 1 borcan 1 cor.
Pudra Salvator, apără fața de părleală și face pelea albă ca laptele. Albă, roză și crem, 1 cutie 1 coroană.
Săpun Salvator, în timpul cel mai scurt face pelea fină și fragodă. 1 bucată o coroană.

Praf de pele Salvator Nr. III. un medicament sigur contra a-sudării mânilor și a picioarelor, absolut nestricăcios. 1 cutie 1 coroană.

Soirt de vin (Franzbrandwein) Salvator. Un medicament de casă cunoscut care nu trebuie să lipsească din nici o casă. Se recomandă la orice răceală, durere de cap, migrenă, junghieri, reumă și ischios. Prețul unei sticle 1 coroană.

Schwedische Tropfen. (Picături de Șvedia) o doftorie probată contra boalelor de stomac. O sticlă originală 1 coroană.

Balsam pentru bătăături depărtează repede bătătura, pelea întărită sau negei. Prețul unei sticle cu pensulă 70 fileri.

Toate aceste preparate sunt numai atunci veritabile, dacă sunt provăzute cu marca de scut «Salvator».

Comandele din provincă se execută prompt și cu băgare de seamă.

S. Mittelbach,
farmacia și drogheria la Salvator.
Zagrab
(Croatia).

TUNNER CORNEL

industrie de marmoră și granit.

Telefon 856. Telefon 856.

Jozsefváros, Hunyady ut 4, Telefon 280.

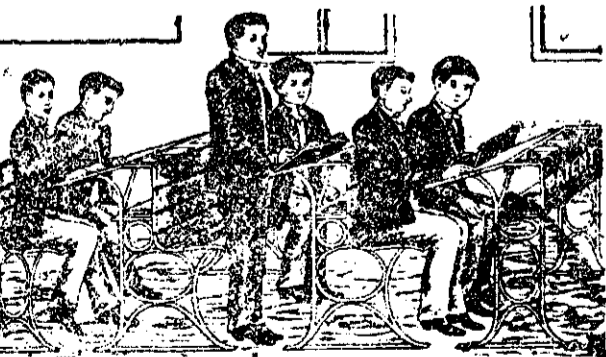
Își recomandă magazinul asortat bogat monumente, table de marmoră, statui, fabricație proprie în executare de gust frumoasă și cu prețuri moderate.

Având un magazin bogat, liferez mai ieftin ca ori ce concurență.

Recomandându-mă on. public, cu stimă

TUNNER CORNEL

măestru de sculptură în piatră.

Cele mai moderne
mobile de fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală
și mobilarea lo-
cuințelor, hotele-
lor, spitalelor și

școalelor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se liferează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

—Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.—

Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin izvor de a-și procura cineva instrumente muzicale de tambură

Andrija Car

Ruzicna ul 1. ZAGREB Vlaska ul 22.

Își recomandă tamburele fabricație excelentă dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț moderat. Preț curent trimit gratuit și porto franco.

Zintl János

— atelier de pictură de sticlă —
BUDAPESTA IV. Ūlői ut 79

Imi iau îndrăzneala a atrage atențiunea on. public asupra atelierului meu de pictură de sticlă.

Ca specialist fac giamuri de biserici, pictură de lux — pe sticlă pentru saloane, verande și sufragerii. —

Mai departe plumbuit de artă, gravuri pe sticlă și rame de aramă precum și alte obiecte în branșă aceasta.

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

Ciorapi împlețiți în temniță.

George Iancovici

ARAD, Forray utca 2 sz.

Principiu :

Câștig puțin, circulație mare.

Au sosit noutățile de toamnă!

Aduc la cunoștința p. st. public că în prăvălia mea s pot vedea următorii articlii de curând sosiți :

Cumpărări nu sunt obligate.

Postavuri de costumuri englezești colorate, flaneluri de halaturi de lână și de ermelin, barcheturi, tenisuri.

Mătașuri pentru bluze la modă, asortiment bogat.

Albituri femeiești gata, până de ață și pamut, șifoane. Covoare, perdele, fețe de pat și de masă. și mulți alți articlii, cari nu se pot toate înșira. Postavuri de reverenzi so-site acum, brâuri preoțești de culorile roșu, vânăt și negru.

Grosz Nagy Ferencz,

farmacia : : **Debreczen** : : farmacia : :
cist. : : **Arany egyszaru**

Hajdusági Bajuszpedrő.

.....
.....

MUSTAȚA E FRUMOASĂ
dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materle neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Cu rambursă gratuit.

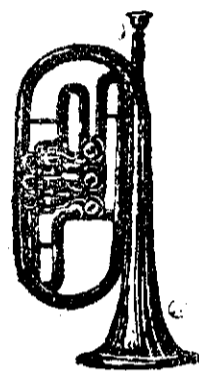
.....
.....

MEDICAMENT PENTRU VOPSIREA PĂRULUI

în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să albă culoarea ce o dorește. Nu înăsprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.

Carl Raab

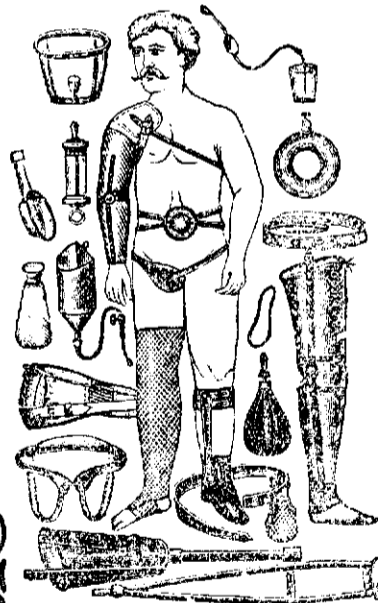
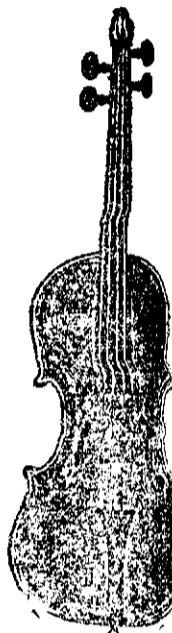
Cel mai mare magazin cu aparat de muzică din comit. Bácsbodrog. Zombor, str. Zrinyi. Ujvidék, str. Duna 5 (lângă Promenadă).

Aparate fabricate proprii și anume: vicare, celo mari, mici, trîmbiți, flaute, clarinete, tobe mari și mici, baș-tambure de rangul întâi, harfă de forma ferei, — le recomand cu toată căldura. Harmonice, gramofone, fonografe și alte asemenea aparate, atât cu corzi de piele cât și de oțel din țară cât și străinătate în cel mai mare asortiment. Drege orice aparat muzical, specialiști are la dispoziție.

Catalogul prețurilor trimite ori cui gratis și franco.

Atrag mai ales atențiunea on. public asupra atelierului meu de reparaturi special și cu puteri excelente de lucru, unde se repară tot felul de instrumente în mod special și sub supravegherea mea personală pe lângă probă și garanție.

Prima fabrică din Ardeal pentru instrumente chirurgice, pansamente, instrumente optice, cuțite, briciuri și mașini pentru ortopedie (pentru îndreptarea trupului).

Mare depozit de instrumente medicale bandajil pentru hernie și pentru pânteco, ochiame veritabile franceze, cele mai fine cuțite englezești svedeze și de Solingen și briciur, mașini ortopedice marca Gillette, picioare artificiale, cordonul numit Diana și specialități franțuzești.

Deutsch Miksa
KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 7 szám
Atelierele fabricel în strada Petőfi numărul 2.

Preț curent gratis.

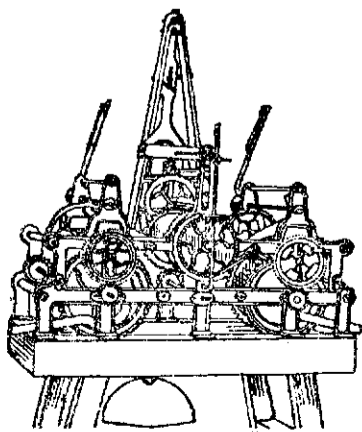
Iosif Grábner, Szombathely

Fabrică

Ciasornice de turn,

cari se trag tot la 8 zile, pentru biserici, case comunale, castele și școli; cu mecanismul cel mai bun și mai nou și executare solidă. Pentru preoți și epitropi se dau și cu plă-tirea în rate.

Trimit budget și primesc repararea ciasornicelor de turn.

In atențiunea părinților!!

Tot felulul de trăsuri pentru copii

dela cea mai simplă până la cea mai înfrumșetată se pot procura dela mine : cu prețuri favorabile. :

Trimit preț-curent gratuit și scutit de debitul poștal, tuturora, cari se vor provoca la ziarul acesta.

Oberth Vilmos

comersant de ferărie și magazin de mașini de economie.

MEDIAȘ (MEDGYES).

